

[Justitsministeren.]

antage, at overtrædelsen har et særlig betydeligt omfang, er led i en organiseret kriminalitet, er udført ved anvendelse af særegne forretningsmetoder eller på anden måde er af særlig kvalificeret karakter.

I statsadvokaturen for særlig økonomisk kriminalitet er der oprettet en afdeling, der bl. a. har til opgave at indsamle, udveksle og bearbejde oplysninger med henblik på at bekæmpe alvorligere økonomisk kriminalitet. Denne afdeling indsamler og bearbejder bl. a. oplysninger om visse enkeltpersoners og firmaers likvidation, konkurs og andre former for betalingsstandsning for at belyse de foretagne økonomiske dispositioner.

Jeg finder ikke at kunne udtale mig om, hvorvidt der i en konkret sag er foretaget en sådan indsamling og bearbejdning af oplysninger.

Jeg finder heller ikke at kunne udtale mig om, hvorvidt der er påbegyndt eller har været foretaget strafferetlige undersøgelser vedrørende enkeltpersoners formodede overtrædelse af straffelovgivningen.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om ændring af ligningsloven. (Lejeværdiregler m. v. for fritidshuse) [af Jens Foged m. fl.].

(Andre selvst. forslag nr. XL. Fremsat 28/11 75).

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Sammen med denne sag foretages de under punkterne 3-6 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om ændring af ligningsloven. (Lejeværdiregler m. v.) [af Jens Foged m. fl.].

(Andre selvst. forslag nr. XLI. Fremsat 28/11 75).

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om ændring af ligningsloven. (Beregning af lejeværdi for fritidshuse) [af Erhard Jakobsen m. fl.].

(Andre selvst. forslag nr. XLVI. Fremsat 9/12 75).

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om ændring af ligningsloven. (Reg-

lerne vedr. tofamiliehuse) [af Erhard Jakobsen m. fl.].

(Andre selvst. forslag nr. XLVII. Fremsat 9/12 75).

Første behandling af forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Forhøjelse af standardfradrag for parcelhuse, indførelse af standardfradrag for ejerlejligheder) [af Jes Schmidt m. fl.].

(Lovforslag nr. 74. Fremsat 13/11 75).

Forslagene sættes til forhandling.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg skal gøre opmærksom på, at der i første omgang er 15 minutters taletid for ordførerne.

Ministeren for skatter og afgifter (Svend Jakobsen):

De 5 forslag, vi her har til samlet første behandling, drejer sig alle om beskatningsreglerne for parcelhuse eller fritidshuse. Der er tale om 4 beslutningsforslag og et lovforslag. To af beslutningsforslagene er fremsat af medlemmer, der repræsenterer partiet venstre, og de to øvrige beslutningsforslag samt lovforslaget er fremsat af centrumdemokraterne.

De to beslutningsforslag, som repræsentanterne for venstre har fremsat, drejer sig om indførelse af en boligafgiftsordning vedrørende henholdsvis parcelhusene og fritidshusene i stedet for den nuværende indkomstbeskatning af lejeværdi på dette område. Centrumdemokraternes to beslutningsforslag drejer sig dels om en lempet lejeværdiberegning for fritidshusene, dels om en lempelse specielt for tofamiliehuse. Endelig går centrumdemokraternes lovforslag ud på en forhøjelse af standardfradraget og indførelse af standardfradrag for ejerlejligheder.

Jeg skal først vende mig til de to beslutningsforslag fra repræsentanter for venstre. Jeg vil godt her starte med at nævne, at vi jo i folketinget i forrige samling behandlede lignende forslag. Hovedideen i disse forslag er, at den nuværende indkomstbeskatning af lejeværdien for ejerboliger skal erstattes af en særlig boligafgift, således at beskatningen bliver uafhængig af indkomstens størrel-

[Ministeren for skatter og afgifter.]

se. Der skal ved afgiftsberegningen anvendes en afgiftssats på 2 pct.

Hvis vi først ser på det forslag, der vedrører helårsboligerne, og som foreslås at gælde fra 1978, så foreslås det her, at afgiften skal beregnes med 2 pct. af den del af ejendomsværdien, der overstiger et vist bundfradrag. Ved 16. almindelige vurdering 1977 skal bundfradraget andrage for ejendomme i byzoneområder 200.000 kr. og ellers 120.000 kr. Hvordan man er nået frem til disse beløb, siges der ikke noget om, og såvel beløbene størrelse som deres indbyrdes forhold måtte vel i givet fald nærmere undersøges og nærmere begrundes. Efter forslaget skal bundfradraget ved de senere almindelige vurderinger indekserreguleres.

Meningen med bundfradraget skal være, at den nødvendige bolig, som det siges, ikke bliver beskattet. Men for folke-, invalide- og enkepensionister skal bundfradraget yderligere forhøjes med 50 pct. Jeg ved ikke, om dette er udtryk for, at den nødvendige bolig har en højere værdi for dem, som af den ene eller den anden grund bliver pensionister. Det kan være, der ligger noget, nemlig et socialt hensyn, bag ved dette højere bundfradrag for pensionisterne, men så var det nok nyttigt, at man også argumenterede ud fra dette synspunkt.

Det indgår endvidere i forslaget, at fradraget for vedligeholdelsesudgifter m. v. ophæves, at den fikserede ejendomsskyld til staten skal bortfalde, og at beskatningen af indtægter ved udleje af egen bolig skal lempes.

Hvad angår retten til fradrag af renteudgifter ved indkomstopgørelsen så foreslår forslagsstillerne ingen ændring heri. Dette fradrag skal altså efter forslaget bevares, som det er nu for renterne vedrørende ejerboliger.

Det andet beslutningsforslag fra venstre, det om fritidshusene, bygger på lignende principper som nævnt vedrørende helårshusene, dog skal afgiften her beregnes af forskelsværdien. Endvidere skal afgiftsordningen træde i kraft allerede fra 1976. På dette punkt er der altså ikke overensstemmelse med det gældende boligforlig.

Jeg må sige, at regeringen ikke kan gå ind for de to forslag, som de ligger fra medlemmer af venstres gruppe. Jeg kan henvise til

mine bemærkninger, da vi sidst havde forslagene til behandling, men jeg vil gerne understrege det, jeg også understregede dengang, at nu er forslagene altså inde i den politiske debat omkring de fremtidige beskatningsregler, og jeg har forstået, at det har været et vigtigt argument for forslagene.

Forslagsstillerne siger i fremsættelsestalen, at forslagene ikke skulle medføre væsentlige ændringer i provenuet. Jeg skal gerne indrømme, at det kan være vanskeligt at regne sig frem til, hvilke konsekvenser der vil være af en så afgørende omlægning, som der foreslås her, og det bliver jo yderligere vanskeligt, når vi skal se et stykke ind i fremtiden — de foreslåede regler for helårshusene skal jo som nævnt anvendes fra og med indkomståret 1978 efter forslaget. Til den tid vil boligforliget fra 1974 være udløbet, og der skal afholdes ny ordningsvurdering i 1977. Det er derfor ret usikkert, hvad det er for gældende regler i 1978, der skal sammenlignes med forslaget. Hvis man rent skønmæssigt prøver at fremskrive de gældende regler og ejendomsværdierne til 1978, så får man et, jeg skal indrømme usikkert sammenligningsgrundlag, og benytter man dette, så tyder en skønmæssig provenuberegning på, at forslaget vil føre til et provenutab, der ligger i størrelsesordenen 500-700 mill. kr.

Det andet forslag om fritidshusene, som skal gælde allerede fra 1976, vil næppe medføre større ændringer i husejernes samlede skat. Derimod vil forslaget om, at de nye afgifter skal tilfalde kommunerne, give disse et merprovenu, formentlig i størrelsesordenen 100 mill. kr., og det vil igen betyde, at staten lider et provenutab af samme størrelsesorden.

Jeg skal herefter omtale centrum-demokraternes forslag, idet jeg starter med partiets beslutningsforslag om fritidshusene. Dette forslag går ud på, at der bør indføres en ordning med beregning af en nedsat lejeværdi for sådanne huse. Ordningen skal gælde for fritidshuse, der benyttes i mindre end 6 måneder af året. Efter forslagsstillerens mening skal fritidshusejerne i sådanne tilfælde fra og med indkomståret 1976 kun medregne halvdelen af den sædvanlige lejeværdi ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. Som bekendt skal fritidshus-

[Ministeren for skatter og afgifter.]

ejerne efter de gældende regler medregne lejeværdien efter ganske samme regler som ejerne af parcelhuse. Forslagsstillerne finder dette urimeligt, da anvendelsen af fritidshuse ofte er tidsbegrænset.

Jeg vil godt straks sige, at regeringen ikke kan gå ind for det forslag, som vi har til behandling. Vi kan ikke gå ind for det, allerede fordi forslaget klart vil være i strid med det boligforlig, der er gældende omkring lejeværdireglerne. Men derudover finder regeringen, at der i høj grad kan sættes et spørgsmålstegn ved forslagsstillernes betragtninger om, at anvendelsen af de sædvanlige lejeværdiregler for fritidshusene skulle være særlig urimelige.

Selvfølgelig er det rigtigt, at fritidshusene ikke som parcelhusene bebos kontinuerligt året igennem. Men det bliver jo trods alt mere og mere almindeligt, at folk benytter deres fritidshuse på alle tider af året, ved højtider og navnlig til weekendophold. Det bliver også mere og mere almindeligt, at fritidshusene med hensyn til isolering og andre faciliteter udstyres som helårshuse.

I øvrigt må man jo holde sig for øje, hvad lejeværdibegrebet står for. Det er indført i lovgivningen, fordi der er en række private udgifter, nemlig udgiften til bolig, der er fradragsberettiget på selvangivelsen for ejerne af fast ejendom. Det gælder renter, det gælder skatter, det gælder et vist vedligeholdelsesfradrag. Lejeværdien er en modydelse over for denne ret til at foretage et fradrag af nogle private renteudgifter. Det må man ikke glemme i vurderingen af disse ting, og så må man heller ikke glemme, hvordan man når frem til denne modydelse. Folketinget har vedtaget, at der af værdien skal beregnes en bestemt procent, der skal indtægtsføres. Grundlaget for denne beregning er altså vurderingerne, og disse vurderinger hviler igen på, hvad handelspriserne har været for de pågældende faste ejendomme. Her må man da gå ud fra, at handelsværdierne er påvirket af, i hvilken udstrækning fritidshusene er anvendelige året rundt. Det kan være i kraft af klausuler pålagt af det offentlige, at man kun kan bruge dem en kortere periode, det kan være hele husets standard, der gør, at det kun kan bruges en kortere tid. Alt dette fører til en

lavere handelsværdi, og det fører igen til lavere lejeværdi.

Jeg skal derefter vende mig til centrumdemokraternes lovforslag nr. 74, der angår standardfradraget. Dette lovforslag går ud på at forhøje maksimumsgrænsen for dette fradrag fra 2.000 kr. til 5.000 kr. og at give også ejerlejlighederne ret til dette fradrag. Ændringen skal efter forslaget gælde allerede fra 1975. Af bemærkningerne til forslaget fremgår, at ændringen vurderes som en nødvendig ajourføring af fradraget som følge af kraftige stigninger, først og fremmest i oliepriserne. En sådan forøgelse af fradraget mener forslagsstillerne endvidere vil fremme energibesparende foranstaltninger og derfor have en samfundsgavnlig virkning.

Jeg må også her sige, at vi ikke kan gå ind for forslaget. Også dette forslags gennemførelse ville være i strid med det boligforlig, vi har indgået med en række partier, og som jeg er helt opmærksom på at centrumdemokraterne for længst er stået af. Men i dette forlig blev det jo aftalt, at de hidtidige regler for standardfradrag m. v. skulle forblive uændrede. Jeg skal også nævne, at forslaget ville give et samlet provenutab for stat og kommuner på omkring 300 mill. kr. i 1975 og omkring 480 mill. kr. i 1977. Og dette provenutab vil indtræde, uden at man har sikkerhed for, at pengene vil blive brugt til at gennemføre en isolering m. v. Det er bl. a. derfor, vi har ment det rigtigere at fremme isoleringsarbejde ved en tilskudsordning, som det allerede er sket.

Men det egentlige formål med forslaget er vel også at lempe beskatningen for ejere af egen bolig, ligesom det tidligere behandlede ligningslovsforslag fra centrumdemokraterne, hvorefter ejere fritages for beskatning af overskud i egen ejendom.

En sådan forhøjelse af fradraget vil jo kun få betydning, hvor den procentvise beregning ville give et større fradrag end 2.000 kr., og det vil sige, at forslaget kun kommer ejere af dyre ejendomme til gavn. Jeg kan i den forbindelse oplyse, at der ved 15. almindelige vurdering var ikke mindre end 428.000 enfamiliehusene, der var vurderet til en lavere ejendomsværdi end 200.000 kr.

Nu kan man jo anskue dette forslag ud fra forskellige synsvinkler. Man kan have

[Ministeren for skatter og afgifter.]

den opfattelse, at den skattelettelse, vi skal give i 1977 og 1978, skal gives ad denne vej. Men jeg tror ikke, det lige var det, septem-berforligspartierne havde i tankerne med formuleringerne i aftalen af september måned. Jeg er nødt til at understrege, at en sådan ændring med et så voldsomt provenutab jo ville begrænse mulighederne for andre skattelettelser endog ganske stærkt, og det ville medføre, at denne skattelettelse ville blive fordelt ganske tilfældigt — og måske ikke engang i særlig grad på de områder, hvor der kunne være særligt behov derfor. Jeg må derfor klart afvise forslaget både af formelle og af reelle grunde.

Endelig kommer jeg til centrum-demokraternes beslutningsforslag nr. XLVII vedrørende tofamilieshuse. Dette forslag går ud på, at der skal ske en lempelse i ansættelsen af lejeværdien og en forhøjelse af standardfradraget for disse ejendomme. I bemærkningerne til forslaget uddyber man begrundelsen for en sådan lempelse gennem henvisning til boligforligets regler. Det er jo således, at der ved boligforliget blev åbnet adgang for udlejerne til at opkræve en omkostningsbestemt leje, og dette har som bekendt medført stigninger i huslejerne, hvilket smitter af på tofamilieshusene, fordi lejeværdien her skal ansættes efter den lejeværdi, de har ved udleje.

Jeg havde for nylig lejlighed til i besvarelsen af et spørgsmål fra fru Kirsten Jacobsen at sige, at jeg ikke finder anledning til at ændre ved lejeværdiansættelsen for tofamilieshuse. Jeg finder det urimeligt, hvis man i et sådant hus skulle have én omkostningsbestemt leje for den udlejede del af huset og en anden og lavere lejeværdi for ejeren. Når lejeværdien ansættes i overensstemmelse med udlejningsværdien, så tilstræber dette en ligestilling mellem ejere og lejere — en ligestilling, som jeg anser for ønskelig.

Ved boligforliget blev det yderligere bestemt, at udlejeren til ydre vedligeholdelse skal afsætte 10 pct. af lejen i ejendomme, der er opført efter 1950, og i ældre ejendomme 15 pct. af lejen. Til forbedring, opretning, isolering m. v. afsættes 1 pct. af ejendomsværdien ved 15. almindelige vurdering. For udlejningsejendomme, dvs. ejendomme med 3 eller flere lejligheder, modsvares disse hensættelser af fradragetsret for de

faktisk afholdte vedligeholdelsesudgifter, medens det efter de gældende regler for tofamilieshuse er sådan, at der ikke kan foretages fradrag for faktiske udgifter til vedligeholdelse ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. I stedet gives der et standardfradrag på 1 pct. af ejendomsværdien som for enfamilieshuse, dog mindst 400 kr. og højst 2.000 kr. pr. selvstændig lejlighed, som vi kender det.

Under hensyn til, at lejestigningerne efter boligforliget til dels er fastsat under hensyn til de beløb, der af lejen skal afsættes til vedligeholdelse og genopretning, så vil jeg give forslagsstillerne medhold i, at der for tofamilieshusenes vedkommende godt kan tales om en vis uoverensstemmelse mellem reglerne på indtægtssiden og på udgiftssiden, og jeg vil derfor også erklære mig parat til under udvalgsarbejdet at gå nærmere ind i undersøgelse og drøftelse af reglerne om standardfradrag for tofamilieshuse. I den forbindelse må det nok komme ind i overvejelserne, om der kan gives disse ejendomme fradragetsret for de faktiske vedligeholdelsesomkostninger, således at de skattemæssigt behandles på linje med andre udlejningsejendomme. Det er et område, som vi er parate til at drøfte, men jeg skal da gerne sige, at formelt ligger det jo fortsat inden for boligforligets rammer. Jeg tror imidlertid, vi her har ramt et område, hvor vi ad to forskellige kanaler kommer til et resultat, som ikke var forudset, og derfor er vi parate til at gå ind i en drøftelse omkring dette forhold.

Ove Hansen (S):

Jeg vil gerne først gøre nogle bemærkninger om de forslag til folketingsbeslutning, som hr. Jens Foged har fremsat. Når hr. Jens Foged fremsætter forslag eller udtaler sig om skatteproblemer, så læser og lytter jeg meget gerne, fordi det er et område, hr. Jens Foged har godt kendskab til, og jeg forstår også vær, at det er et område, som han lægger vægt på. Jeg forstår bare ikke, hvorfor hr. Jens Foged ikke ville have den øvrige gruppe i venstre med. Han har kun valgt nogle få udvalgte inden for venstres gruppe til dette forslag, men vi er naturligvis villige til at drøfte det, selv om det ikke er venstres gruppe, der står bagved.

Forslagene tager sigte på at forenkle bereg-

[Ove Hansen.]

ningsmetoden for dem, der har et hus, og der er naturligvis noget, der kan lyde meget godt i disse forslag, som hr. Jens Foged bringer frem, bl. a. at ejendomsskemaet kunne undværes, og at over- eller underskud på huset ikke skulle have indflydelse på ejernes indkomst. Det lyder naturligvis meget godt, men når man ser nærmere på de tanker, som gør sig gældende i forslaget til folketingsbeslutning vedrørende helårshusene, så opdager man, at der alligevel er problemer. Selve beregningsmetoden, disse 2 pct., der skal svares i afgift af en værdiansættelse, er naturligvis noget, man kan snakke om, men her giver man jo store fradrag, inden man beregner afgiften. Man går op til 200.000 kr. i byzoner og 120.000 kr. i landzoneområder. Jeg vil dog pege på, at i visse dele af landet er 200.000 kr. et temmelig stort fradrag, men andre steder — ikke mindst her i Københavnseggen — er det måske ikke så stort et beløb.

Men det er jo ikke alene det, der er tale om. Det næste er de udgifter, man har i forbindelse med huset. Det, der vejer mest til for manges vedkommende, er renteudgiften, og den forstår jeg man fremdeles får lov til at trække fra. Derfor nærer vi — selv om vi naturligvis altid er villige til at se på forslag og drøfte dem — betænkeligheder ved alt dette.

I det næste forslag, hr. Jens Foged fremsætter, forslaget vedrørende fritidshuse, sommerhuse, anvender man også en afgift på 2 pct., dog ikke af hele vurderingen, men alene af forskelsværdien, altså bygningens værdi. Da grundvurderingen ofte tynger temmelig stærkt til i sommerhusområder, fordi der er tale om store grunde, er det her en ret beskeden værdi, der skal svares afgift af. Nu forstår jeg, at denne afgift skal betales, selv om man betaler fikseret bygningskyld til kommunen. Man betaler også grundskyld til amtskommunen og til kommunen, og det skal fremdeles opretholdes.

Videre siger man med hensyn til fritidshuse, at hvis der er tale om udlejning, så skal man fritages for at indkomstbeskattes af en del af den indtægt, man erhverver. Det sidste er vi meget betænkelige ved, selv om der naturligvis er lagt et loft over, hvad man kan undgå af beskatning.

Må jeg, mens jeg taler om fritidshuse,

også sige om det forslag, som hr. Erhard Jakobsen har fremsat om ændringer i ligningsloven vedrørende lejeværdi for fritidshuse, at det kan vi slet ikke medvirke til. Jeg forstår, at det skal ske på den måde, at samtlige udgifter, man har på dette sommerhus eller fritidshus, skal være fradragsberettigede, men der skal kun indtægtsføres en leje svarende til sommerhalvåret, altså kun for halvdelen af året, mens udgifterne i alle 12 måneder må fradrages. Det kan vi ikke være med til.

Endelig har man også fra hr. Erhard Jakobsens side fremsat et forslag til folketingsbeslutning om ændring af ligningsloven vedrørende tofamiliehuse. Jeg skal ikke komme nærmere ind på dette, det gjorde ministeren for skatter og afgifter jo ret grundigt, men jeg er enig med ministeren i, at her kan være enkelte problemer, når vi kigger på boligforligets resultater, og derfor er vi eventuelt villige til i mit parti at se nærmere på dette forslag til folketingsbeslutning.

Det sidste forslag, jeg skal gøre nogle bemærkninger om, drejer sig også om en ændring af ligningsloven, men her er det altså et lovforslag, nr. 74, og det er hr. Jes Schmidt, der bl. a. fremsætter det. Det går ud på, at det vedligeholdelsesfradrag, standardfradrag, man har i dag på 2.000 kr., skal forhøjes til 5.000 kr., og nu skal det ikke begrænses alene til ejere af parcelhuse, nu skal det også omfatte ejere af ejerlejligheder.

Jeg havde meget gerne set, at forslagsstillerne, når de fremsætter et forslag af så vidtrækkende karakter, som der her er tale om, gjorde opmærksom på, hvad det ville betyde i provenutab, når alle huse skulle have et standardfradrag på 5.000 kr. — i modsætning til 2.000 kr. i dag — og ejerlejlighederne skal have et tilsvarende. Det vil blive et enormt beløb, man her vil få mindre ind i stat, kommune og amtskommune. Det havde været rimeligere, synes jeg, om man havde ledsaget forslaget med et anslået beløb. Jeg ved godt, det er svært at angive et nøjagtigt beløb, det forlanger jeg heller ikke, men dog et omtrentligt beløb.

Man gør opmærksom på, at dette standardfradrag ikke har været forhøjet i mange år, og det har det heller ikke, men til gengæld er den procent, der skal anvendes ved beregningen af værdien af egen bolig, redu-

[Ova Hansen]
ceret betydeligt. Det var egentlig i sin tid markedsrenten, der skulle være gældende, men nu anvender vi jo 2 pct. og $2\frac{3}{4}$ pct. for øjeblikket. Jeg synes, det skal siges, når man taler om, at man ikke har ændret på standardfradraget.

Må jeg gøre opmærksom på — det har man altså ikke tænkt på — at der er jo også nogle i Danmark, der ikke har egen bolig, men er lejere. De har også tit en pligt til indvendig vedligeholdelse, men jeg forstår, at de får ikke noget fradrag i nogen som helst retning. Vi kan kun trøste dem med, at de kommer til at betale noget af den begunstigelse, som ejerne af lejligheder og af huse har.

Vi kan altså under ingen omstændigheder medvirke til dette lovforslags gennemførelse.

Christoffersen (V):

Jeg vil først gøre nogle bemærkninger om de forslag, der er fremsat af 4 medlemmer af venstres folketingsgruppe. Jeg kan stort set henvise til de bemærkninger, jeg gjorde ved førstebehandlingen, sidste gang vi drøftede det, altså i foråret 1975, men jeg vil dog gerne benytte lejligheden til at understrege et par ting.

For det første at venstre naturligvis fuldt ud respekterer boligforligets bestemmelser vedrørende beskatningen af ejerboligen, ligesom vi fastholder den målsætning, som fremgår af boligforliget. For det andet vil jeg også godt i dag understrege det, som jeg sagde i fjor, at vi betragter de forslag, der er fremsat af 4 medlemmer af venstres gruppe, som nyttige bidrag til debatten om ejerboligens fremtidige skattemæssige stilling. Det er jo en debat, som vi øjensynlig ikke kommer til at slutte med det første. Vi har forstået, at skatte- og afgiftsministeren stadig tænker så intenst, at han ikke har kunnet fremsætte et forslag. Vi har også forstået, at ministeren i sit annoncerede forslag til fradragsreform vil inddrage ejerboligens fradragsforhold. Nu kender vi jo ikke indholdet andre steder fra end fra dagspressen, men jeg synes dog godt, jeg i dag vil gøre den enkelte bemærkning, at hvis det er sådan, at skatte- og afgiftsministeren i sit udspil om en fradragsreform medtager den måde, hvorpå ejerboligens renteudgifter indgår i

opgørelsen af den skattepligtige indkomst og indkomstskatten, så går vi ud fra, at ministeren samtidig fremsætter forslag til den aftalte afvikling af lejeværdibegrebet, idet disse to ting naturligvis hører sammen.

Mine partifæller har i modsætning til sidst fremsat et særligt forslag vedrørende fritidshusene. Det er et forslag, som jeg i dag ikke skal tage stilling til, men jeg tror, det er et forslag, som det kan være nyttigt i udvalget at få grundigt belyst, for det er klart, at vi på dette område står med nogle store problemer. Vi ved, at det mange steder i landet er af betydning rent indkomstmæssigt, at der finder en rimelig sommerhusudlejning sted. Vi ved også, at det valutarisk er en fordel for os. Og jeg har da med interesse bemærket mig, at miljøministeren i de senere dage har lagt megen vægt på, at så stor en del af befolkningen som muligt fik adgang til de rekreative områder, til sommerhusområderne; derfor må der vel også være en almindelig interesse for, at udlejningen af sommerhusene er så tilfredsstillende som muligt.

Samtidig så står vi med de nuværende regler med nogle kontrolproblemer, og vi står måske også med en beskatningsform, som gør, at en del mennesker ikke rigtig længere finder det tilfredsstillende eller interessant at udleje deres sommerhuse. Den problemstilling tror jeg det kunne være nyttigt at drøfte med skatte- og afgiftsudvalget og også med skatte- og afgiftsministeren, så vi måske kan finde frem til mere fornuftige ordninger. Men også her gælder naturligvis, at i det omfang hvor dette spørgsmål hører ind under boligforliget, da må de fem forligspartier være enige.

Dernæst skal jeg vende mig til de tre forslag, som centrum-demokraternes folketingsgruppe har fremsat. Jeg vil først om forslaget om tofamiliehuse sige, at jeg ligesom skatte- og afgiftsministeren meget gerne vil erkende, at her peges der på en urimelighed. Nu må jeg måske være så fri at sige, at i den fase, hvor den aftale blev truffet, da var vi jo ikke 5, men 6 partier, så det ansvar kan vi vel godt dele. Men vi vil også godt være med til at rette på urimeligheder, når de kan påvises, og jeg tror, det er rigtigt, at vi hurtigt får problemet belyst. Vi er parate til ligesom skatte- og afgiftsministeren og socialdemokratiet at gå ind i en drøf-

[Christophersen.]

telse af, hvordan vi fjerner den uoverensstemmelse, der klart er mellem lejelovens bestemmelser om omkostningsbestemt leje og så ligningslovens bestemmelser. Nu er det jo et problem, som kun eksisterer i de regulerede dele af landet, men det er alligevel en hel del folk, som rammes på denne måde.

Med hensyn til centrum-demokraternes forslag om en forhøjelse af standardfradraget må jeg sige, at det er et forslag, vi ikke kan medvirke til. For det første af den enkle grund, at det koster en utrolig bunke penge på et tidspunkt, hvor vi ikke har dem. Man foreslår, at ordningen skal træde i kraft allerede fra og med indkomståret 1975, og det vil altså sige, at i forbindelse med den endelige slutskatteopgørelse for 1975 skal det offentlige afholde en tilbagebetaling af for meget betalt skat, som jeg kan forstå at skatte- og afgiftsministeren opgør til 375 mill. kr., og så skal man samtidig for indkomståret 1976, som vi allerede er inde i, være klar over, at provenuet — ved ændring af forskudsregistrering, eller hvordan man nu ville gøre det — må nedsættes med mellem 400 og 500 mill. kr. Det vil altså sige, at forslaget i det finansår, vi er inde i, meget nemt kan gå hen og belaste de offentlige budgetter med noget, der ligner 700-800 mill. kr. Alene af den grund må man sige, at forslaget er urealistisk.

Men dertil kommer et andet forhold. Da vi i forbindelse med boligforliget aftalte de procenter, der skulle regnes lejeværdi efter, fandt fastsættelsen af procenterne jo sted under hensyntagen til standardfradragets størrelse. Man havde, om jeg så må sige, valgt mellem at operere med et noget større standardfradrag og dermed også nogle større procenter eller at fastholde det hidtidige standardfradrag og så gå ned i procenterne, og her synes vi ud fra en social betragtning, at den sidste løsning var mere fornuftig, for med lavere procenter ville man jo give en lempelse for alle boligtyper, mens en forhøjelse af standardfradraget først og fremmest kommer dem til gode, som har en relativt høj ejendomsværdi. Det var den afvejning af to muligheder, som førte til, at standardfradraget blev fastholdt, og at man så valgte de procenter på 2 og på $2\frac{3}{4}$, som vi i øjeblikket opererer med.

Den anden del af det forslag, jeg her taler om, er forslaget om at inddrage ejerlejlighederne i standardfradragsordningen. Det er jo en tanke, mit parti altid har set med sympati på, og det er klart, hvis det er sådan, at vi stadig skal operere med begrebet lejeværdi og med begrebet ejendomsskema i fremtiden i forbindelse med den omlægning eller revision, der skal finde sted af beskatningen af ejerboliger, så vil det være et væsentligt ønske hos mit parti, at ejerlejlighederne også får adgang til standardfradrag. Men det må naturligvis bero på, om det lykkes for os at nå frem til den mere omfattende ændring af hele beskatningsordningen, som de 5 forligspartier har sat som deres mål. Hvis det lykkes, ja, så forsvinder ejendomsskemaet jo, og så forsvinder også begrebet standardfradrag.

Til sidst kommer jeg til forslaget om fritidshusene. Mens mine 4 partifællers forslag om fritidshusene tilsigter at løse nogle rent faktiske problemer, så synes jeg ikke, at det forslag, som centrum-demokraterne her har fremsat, egentlig løser nogen problemer; det skaber måske snarere nogle problemer. Dertil kommer det argument, som også skatteministeren har været lidt inde på, at prisen på et fritidshus jo er dannet under indtryk af brugsværdien. Det er netop ikke et hus, som familien kan have glæde af i mere end en begrænset del af året, og alene af den grund bliver lejeværdien mindre, end hvis det havde været et helårshus. Forslaget rejser også det spørgsmål, om det så ikke var rimeligt på samme måde at begrænse adgangen til fradrag, men vi ved, at det indeholder en lang række problemer.

Det sidste argument, jeg vil nævne mod dette forslag, er, at trods alt er det andet hus i en familie jo mere luksus end det første. Hvordan man end vender og drejer det — det tror jeg også forslagsstillerne vil være enig med mig i — så kommer det andet hus altså efter det første. Ja, nu ryster hr. Erhard Jakobsen på hovedet, men det vil jeg nu alligevel fastholde. Jeg tror, det er meget få tilfælde, hvor vi finder mennesker, der anskaffer sig en fritidsbolig, hvor de bor i mindre end 6 måneder, førend de har en anden bolig, for hvor i alverden skulle de så bo resten af året? Det argument tror jeg nu i og for sig skulle være ret holdbart. Derfor

[Christophersen.]

må man sige, at hvis man vil lempe på hele dette beskatningsfelt, så er det nok den forkerte ende at starte i. Dermed kommer vi også ind på de mere provenumæssige sider af sagen.

Af disse grunde synes jeg ikke, det sidste forslag er et anvendeligt forslag, og det er derfor ikke et, vi har særlig megen interesse for. Det tager ikke højde for de problemer, som jo så udmærket er beskrevet i de forslag, som mine fire partifæller har fremsat om dette punkt. Meget kan man drøfte i det forslag, men det forsøger dog at komme ind på det, som vi mener må være kernen i spørgsmålet om fritidshusenes beskatning.

Kirsten Jacobsen (FP):

De fem lovforslag, vi her skal behandle, omhandler alle beskatning af ejerboligen. På baggrund af boligforliget, som er fastsat at skulle vare til 1978, kan det umiddelbart virke besynderligt, at man nu begynder at diskutere nye beskatningsregler. Men så længe et flertal her i folketinget fastholder beskatningsregler for ejerboligen, som er så uforståelige og så besværlige som de nugældende, så må man nok være forberedt på, at vi får en stadig tilbagevendende debat om det emne. Nu stammer nogle af forslagene her jo fra partier, som besynderligt nok har været med til at vedtage boligforliget, og det er for mig et klart bevis for, at boligforliget er ubrugeligt også på dette punkt.

Fremskridtspartiet har, lige siden vi blev repræsenteret her i folketinget, ikke forsømt nogen lejlighed til at forsøge på at skabe rimelige og klart forståelige regler for beskatning af parcelhuse. Derfor må jeg da også udtrykke min glæde over, at skatte- og afgiftsministeren nu har taget fremskridtspartiets forslag op og fået ejendomsskemaet påtrykt lejeværdi og standardfradrag, for det havde nok været temmelig uhåndterligt at få boligforligets umulige regler til at virke, hvis folk selv skulle have siddet og fundet ud af, hvilket af de mange beregningsgrundlag og beregningsprocenter man skulle have anvendt.

Det har imidlertid været umuligt for fremskridtspartiet at formå boligforligspartierne til at starte en grundig kulegravning af hele problemkomplekset, og på den baggrund er mit parti naturligvis glad og til-

freds med den debat, som disse fem forslag vil give anledning til i skatte- og afgiftsudvalget.

Jeg vil indledningsvis starte med det forslag, som har min største sympati, nemlig forslaget fra centrum-demokraterne, som omhandler tofamilieshusene. Hvis man kender problemkomplekset, må man nok erkende, at tofamilieshuset er kommet særlig hårdt i klemme, da de nye boliglove blev vedtaget. Jeg har selv så sent som i sidste uge fremhævet de urimeligheder, disse ejere kommer ud for. Nu har ministeren heroppefra igen givet udtryk for, at det ikke er rimeligt, at man opkræver en omkostningsbestemt husleje for lejere og anvender en anden lejeværdiberegning for ejeren. Men finder ministeren det så rimeligt, at ejeren af et tofamilieshus belastes med en større lejeværdi for at få lov til at benytte halvdelen af sit hus, end han ville være belastet med, hvis han havde ret til at benytte hele huset? Hvis ministeren ikke finder det rimeligt, så må ministeren medvirke til, at vi får løst det problem. Lejeværdiberegning for enfamilieshuse er jo heller ikke noget udtryk for, hvilken udlejningsværdi den ejendom har, så jeg synes, det er en dårlig argumentation at føre frem.

Centrum-demokraternes forslag går ud på, at vi både skal lempe lejeværdien og forhøje standardfradraget. Jeg tror dog, at hvis problemet skal løses, så er den første betingelse for, at man kan løse det på en rigtig og effektiv måde, at man tager op til overvejelse at få gennemført en særskilt vurdering for begge boligenheder. Det er lykkedes på landbrugsejendomme, og derfor må det også kunne gennemføres for tofamilieshuse uden særlige vanskeligheder.

Samme problemstilling gør sig gældende for de ejendomme, som både har beboelse og erhvervsvirksomhed i én ejendom. Det er åbenbart urimeligt, at disse ejere skal være totalt retsløse, for det er jo i realiteten det, de er, når de skal acceptere, at lokale ligningsmyndigheder kan ansætte deres lejeværdi efter forgodtbefindende.

Jeg er overbevist om, at det aldrig har været hensigten, at ejere af tofamilieshuse og blandede ejendomme skulle straffes hårdere end almindelige parcelhusejere, og derfor må det også være folketingets pligt at rette de skævheder, som loven rent faktisk

[Kirsten Jacobsen.]

har medført. Jeg håber derfor, at et flertal i folketinget vil være sig deres ansvar bevidst og medvirke til, at disse regler bliver gennemført hurtigst muligt.

Centrum-demokraternes andet forslag om forhøjelse af standardfradrag for parcelhuse og indførelse af standardfradrag for ejerlejligheder kan fremskridtspartiet naturligvis umiddelbart støtte, men af hensyn til historiskrivningen synes jeg nok, det må være på sin plads at nævne, at begge forslag kunne have været gennemført allerede i april 1975, for på det tidspunkt fremsatte fremskridtspartiet ændringsforslag til ligningsloven på nøjagtig disse punkter. Dengang stemte alle i folketinget imod. På det ene punkt undlod centrum-demokraterne at stemme, og de støttede os kun på det punkt, som omhandlede standardfradrag for ejerlejligheder — dette på trods af at centrumdemokraterne oprindeligt havde været medforlagsstillere til begge ændringsforslag.

Der er ét punkt i det forslag, vi godt vil drøfte i udvalget, og det er beløbsgrænsen på de 5.000 kr. Fremskridtspartiet foreslog sidste år en ren pristalsregulering af det maksimumsbeløb, som blev indført i 1963, og vi kom da frem til, at 3.500 kr. ville give dækning for den pengeværdiforringelse, der havde fundet sted.

Fremskridtspartiet vil som sagt medvirke til en hurtig gennemførelse, og vi vil ikke skose centrum-demokraterne for, at de nu endelig er kommet til fornuft på dette punkt. Vi må så bare håbe på, at andre også har fået en lignende fornuftig indstilling, så vi endelig med 11 års forsinkelse kan få reguleret standardfradraget op. Et flertal her i tinget har jo været meget ivrig med forhøjer, når det gjaldt den anden kolonne i ejendomsskemaet, nemlig lejeværdibeløbet.

Det sidste forslag fra centrum-demokraterne om lejeværdi af fritidshuse kan fremskridtspartiet ikke medvirke til, for så længe vi har det beregningsgrundlag for beskatning af ejerboliger, som vi har nu, så er det nødvendigt af hensyn til administrationen at anvende de nugældende regler.

Hvis centrum-demokraternes forslag bliver gennemført, så er jeg også overbevist om, at ikke et eneste fritidshus i hele Danmark vil blive benyttet mere end 6 måneder. Det vil det i hvert fald ikke den dag,

man skal udfylde sit ejendomsskatteskema. Man må altså også tænke på de provenuemæssige konsekvenser, som forslaget gennemførelse vil medføre, og i øjeblikket med det statsbudgetunderskud, vi har, så tror jeg ikke lige, det er på sin plads at smide alt for mange penge ud uden at vide, at man får en rimelig og fornuftig dækning for dem.

De to forslag, som medlemmer af venstres folketingsgruppe har stillet, har vi jo tidligere behandlet, men af den grund skal forslagsstillerne naturligvis ikke bebrejdes, at de igen kommer frem med deres nye tanker. Fremskridtspartiet er varme tilhængere af en forenkling på hele området, og vi vil derfor medvirke til en saglig og en grundig udvalgsbehandling, men jeg må allerede på nuværende tidspunkt gøre opmærksom på, at ingen af forslagene efter min mening er særlig godt gennemarbejdet.

Af de beregninger, jeg har foretaget, fremgår det klart, at ejendomme, som er erhvervet før december 1969, vil få en betydelig stigning i forhold til de nugældende regler, og det kan fremskridtspartiet ikke medvirke til. Til belystning af det tager jeg som eksempel et sommerhus ansat til 100.000 kr. ved den 14. almindelige vurdering med en grundværdi på 40.000 kr. Det giver en forskelsværdi på 60.000 kr., og de 2 pct.s afgift giver altså en afgift på 1.200 kr. Efter de nugældende regler vil det samme sommerhus være ansat i lejeværdi i 1977 med 2.700 kr., men derfra går standardfradraget på de 1.000 kr., og derefter skal man indtægtsføre 1.700 kr. Med en beskatningsprocent på 50, kommer vi ned på 850 kr. imod forslagsstillerens 1.200 kr.

På parcelhusområdet bliver det faktisk endnu værre for de ejendomme, der er erhvervet før december 1969, hvorimod jeg erkender, at der ikke sker nogen større forskydning for de ejendomme, som er erhvervet efter 1969.

Jeg ved ikke, om forslagsstillerne har været opmærksomme på ligningslovens § 14. Ifølge denne paragraf vil den afgift, man tænker på her, jo være fradragsberettiget i indkomsten, for paragraffen omhandler både skatter og afgifter vedrørende fast ejendom. Medmindre man ændrer ligningslovens § 14, så vil man altså få en fradragsret for disse afgifter, og det tror jeg ikke forslagsstillerne har tilsigtet.

[Kirsten Jacobsen.]

Fremskridtspartiet er som sagt meget positivt over for en dybtgående revision af hele regelkomplekset, og det er også derfor, vi har fremsat vores lovforslag nr. 119, som går ud på, at man udskyder den 16. almindelige vurdering, for man må jo gøre sig klart, at tilsyvende og sidst er det ejendoms-vurderingen, der er bestemmende for, hvilken beskatning borgerne kommer til at betale af deres faste ejendom.

Fremskridtspartiet håber på, at vi kan vinde tilslutning til vort forslag, for det er jo en kendt sag, at vurderingen af fast ejendom her i landet har været både vilkårlig og helt ude af trit med virkeligheden. Derfor må det være på sin plads også at undersøge mulighederne for en forbedring på det område. Fremskridtspartiet mener fortsat, og det vil vi også arbejde for i udvalget, at beskatningen af den enkelte faste ejendom fastlægges på grundlag af den reelle beskatning, som var på den pågældende ejendom i 1974 — altså således at forstå, at stigningen foretages for hver ejendom separat og ikke i form af nogle reformer, som i mange tilfælde vil give lempelser, men i endnu flere tilfælde urimelige forhøjelser. Det må være folketings t pligt at sørge for, at lovgivningen på parcelhusområdet er af en sådan art, at borgernes økonomi ikke slås i stykker, og det var baggrunden for, at fremskridtspartiet stillede forslag om, at lejeværdien ikke kunne stige mere end 10 pct. regnet i kroner og øre pr. år fra 1975 frem til 1978. Hvis det var blevet vedtaget, så havde der været rimelighed i galskaben, og ingen parcelhusejere ville have fået stigninger, som var af en størrelsesorden, som de ikke havde kunnet forudse.

Jeg har foretaget nogle beregninger omkring lejeværdistigningen, og hvis man tager et hus, som i hvert tilfælde her på Sjælland er meget almindeligt, med en vurdering ved den 15. alm. vurdering på 500.000 kr., så var lejeværdien i 1974 12.000 kr., og i kraft af boligforliget vil lejeværdien i 1975 være 16.000 kr. Det er altså en stigning på 4.000 kr. eller 33 pct. Jeg finder, det er en helt åbenbar urimelighed at belaste folks økonomi på den måde bare på ét år.

Derfor vil fremskridtspartiet naturligvis medvirke til, at disse forslag får en saglig og grundig udvalgsbehandling, og jeg vil håbe

på, at der ikke er nogen partier her i salen, som igen vil anvende boligforliget som undskyldning for, at de ikke ønsker at gribe ind over for disse helt klare urimeligheder.

Gudme (RV):

Det er blevet nævnt af skatte- og afgiftsministeren og tidligere ordførere, at praktisk taget alle fem forslag, som vi i dag beskæftiger os med, er i strid med det boligforlig, der blev indgået den 11. juni 1974. Dette være sagt ikke som en undskyldning i relation til det, fru Kirsten Jacobsen sagde, men som en konstatering af det rent faktiske, at vi herved har bundet os til nogle aftaler, der gør, at det, vi drøfter i dag, ikke kan blive en ændring af de beslutninger, vi traf i 1974 og udmøntede i 1975, men kun kan blive en mere teoretisk drøftelse af, hvordan vi skal tilrettelægge vores lejeværdiregler, når vi ikke mere er inde i den 3 års periode, som boligforliget rent konkret har udstukket.

Undtagelse gælder måske alene for det beslutningsforslag nr. XLVII fra centrumdemokraterne om tofamiliehuse, som jo har fået en venlig modtagelse i dag, og hvorom jeg også gerne senere vil komme med et par imødekommende bemærkninger. Men resten kan kun blive en mere teoretisk drøftelse af, hvad vi skal gøre den dag, hvor vi ikke mere er bundet af en forligsaftale, eller rettere hvor et flertal af partier her i salen ikke mere er bundet af en sådan aftale.

Dette gælder også de forslag, som hr. Jens Foged m. fl. fra venstre har fremsat, og jeg kan derfor kun gentage, hvad jeg sagde, da vi havde forslaget til behandling den 11. juni i fjor. Der er interessante tanker i hr. Jens Fogeds forslag, som vi gerne vil have lejlighed til at drøfte nærmere. Vi fik jo ikke rigtig lejlighed til det i den forrige folketingssamling, fordi førstebehandlingen kom på så sent et tidspunkt inden sommerferien, men vi bør have lejlighed til det nu i denne folketingssamling.

Når man fra forslagsstillernes side har valgt at splitte forslaget op i to, således at man nu har sommerhusene trukket ud som noget særligt, så finder jeg grund til særlig at understrege, at der måske netop her er noget, vi skal drøfte nærmere. Der er ingen tvivl om, at den ikke-erhvervsmæssige, den mere private udlejer af sommerhuse ofte bliver for hårdt behandlet. Man burde tage

[Kudme.]

hensyn til den forringelse, det slid og det besvær, som man har for at kunne opnå denne ofte samfundsmæssigt ønskelige lejeindtægt, som er knyttet til en sådan privat udlejning af huse. Selv om jeg ikke er sikker på, at netop hr. Jens Fogeds system med, at man ikke skal kræve skat af de første 5 pct. af ejendomsværdien, er vejen, så er i hvert fald selve problemet værd at understrege og værd at tage op til drøftelse.

Med hensyn til de øvrige forslag, de forslag, som er fremsat af centrum-demokraterne, så vil jeg gerne med hensyn til fritidshusene sige, at vi finder dette forslag i bund og grund urimeligt. Skatte- og afgiftsministeren gav nogle udmærkede modargumenter over for forslaget om, at man kun skal bogføre en lejeværdi i 6 måneder, samtidig med at man jo i realiteten har brugsnyttens af dette hus alle 12 måneder. Det er meget godt, at man siger, man kun finder det rimeligt, at man skal opføre lejeværdien i 6 måneder — det er jo rigtigt, som fru Kirsten Jacobsen netop sagde, at vi kan være evigt forvisset om, at i det øjeblik selvangivelsen skrives, så er der ingen, der har været i deres fritidshuse mere end 6 måneder af året — men huset er der alle 12 måneder, dets faciliteter, dets veje, dets kloakering, alt, hvad det står til rådighed med, det er der alle 12 måneder. Og de renteudgifter og andre udgifter vedrørende huset, som man ved opgørelsen af sin selvangivelse kan trække fra, de kan trækkes fra for alle 12 måneder, uanset at man efter forslagsstillerens mening kun skal indtægtsføre for de 6. Derfor må det være rimeligt at sige, at hvis vi opretholder, og det gør vi jo, den ordning for fritidshuse, som er den samme som for parcelhuse, så skal der være parallelitet såvel imellem indtægtsføringen som udgiftsføringen. Den gælder alle årets 12 måneder.

Det næste forslag fra centrum-demokraterne, forslaget om ejerlejligheder og standardfradrag, er jo et klart eksempel på, at vi er bundet af boligforliget. Hr. Erhard Jakobsen deltog i sin tid selv i de drøftelser, hvor netop spørgsmålet om standardfradragets forhøjelse og standardfradragets anvendelse på ejerlejligheder var inde i debatten, og hr. Erhard Jakobsen ved lige så godt som de andre forligsdeltagere, der kom til et færdigt resultat, at i så henseende kunne vi

ikke komme til andet og mere end det, vi nåede til, nemlig at standardfradraget stadig har sit maksimum på 2.000 kr., og at det ikke gælder for ejerlejligheder.

Der er ikke meget formål med bagefter at sige, hvad der havde været bedre i det forlig, som altså ikke blev anderledes. Men jeg kan da godt for mit vedkommende tilkendegive, at med hensyn til standardfradraget havde jeg og mit parti fundet det ønskeligt, om man havde ajourført den maksimumsgrænse, sådan at den var kommet op til et sted mellem 2.000 kr. og 5.000 kr., næppe 5.000 kr., men f. eks. 3.000 kr. eller 3.500 kr. Og med hensyn til ejerlejlighederne kan jeg lige så godt som hr. Erhard Jakobsen argumentere for, at der er fuldt den samme begrundelse for, at vedligeholdelsesudgifter vedrørende ejerlejligheder kan fratrækkes, som der er med hensyn til vedligeholdelsesudgifter vedrørende parcelhuse. Der er bare det ved det, at vi altså ikke fik det med i forliget, og derfor er vi bundet. Derfor kan vi være enige, men kun med virkning for noget, der kan gennemføres efter 1978.

Tilbage bliver centrum-demokraternes forslag om tofamilieshuse, og dér må jeg blankt erkende, og det er nok rigtigt, at det ikke var noget, der var alt for klart fremme i fokus ved drøftelserne i forbindelse med boligforliget disse sommernætter i juni 1974. Tofamilieshusenes ejere er kommet i en meningsløs klemme. På den ene side skal de regne med omkostningsbestemt husleje som indtægt, men på den anden side har de ikke mulighed for at udgiftsføre deres vedligeholdelsesudgifter ud over standardfradraget.

De bemærkninger, som skatte- og afgiftsministeren gjorde på dette punkt, var jo positive. Selv om vi vel stadig væk også her er inden for forligets område, var der vilje til at ændre, og hvis forligspartnerne kan være enige om det, så kan forliget ændres — det har vi jo tidligere set mere eller mindre uheldige eksempler på i den forløbne tid. Ændringer kan altså finde sted. Skal vi da ikke i hvert fald trække dette sidste positive ud af den debat, der her har været: tofamilieshusenes ejere er i en speciel situation kommet i en klemme, boligforligets partier har vilje til at lave om i så henseende, lad os så få lavet det om!

Schlüter (KF):

Jeg skal knytte nogle enkelte bemærkninger til de fem forslag, hvoraf jo nogle har været behandlet tidligere.

De fire første er alle beslutningsforslag. Heri ligger, at udvalgsarbejdet, vi nu skal i gang med i skatteudvalget, skal føre til afklaring af, om der er baggrund for, at regeringen fremsætter og får vedtaget forslag om de pågældende ændringer eller måske andre ændringer, som udvalget kan nå frem til.

For så vidt man kan nå at fremsætte forslag til gennemførelse med virkning allerede for 1977, drejer det sig om at skabe tilslutning til disse fra alle boligforligets partier. I modsat fald kommer det alene til at dreje sig om love, der først kan få virkning fra 1978. Det kan lige så godt blive sagt nu, for sådan er det: et forlig er skabt for at skulle holdes, og det må holdes af alle, som har tilsluttet sig det. Hvis ikke den sætning står fast, så falder alt ordentligt parlamentarisk arbejde til jorden. Men nu er der altså fremsat en række forslag, og jeg skal udtrykke vor holdning til dem.

Forslaget nr. XL går ud på at indføre helt nye regler for sommerhusbeskatning, og forslaget lemper beskatningen af privat sommerhusudlejning. Vi vil gerne være med til at se på disse ting i udvalget, selv om jeg ikke kan love i dag at gå ind for at gennemføre forslaget i den foreliggende ordlyd.

Forslag nr. XLI drejer sig om et helt nyt princip for beskatningen af egen bolig. Jeg synes i al fald på forhånd, at der knytter sig mange problemer til forslaget, som det er udformet, og det fjerner i hvert fald ikke alle de urimeligheder, der kan forekomme i boligbeskatningen, når det drejer sig om lavere indkomster. Jeg tror også, det særlige fradrag medfører, at man i nogle dele af landet vil se flere, må jeg kalde det skattefrie huse end f. eks. i hovedstadsområdet og de større byer, hvis forslaget gennemføres. Hvis vi skal finde frem til rimeligere forhold for bl. a. de mange ældre, der jo næsten kan beskattes væk fra hus og hjem, tror jeg snarere, vi skal interessere os for de tanker, som det konservative folkeparti og også andre har fremsat om at undlade at beskattes konstateret nettooverskud vedrørende eget hus, dersom nettooverskuddet ikke skyldes lejeindtægter. Også spørgsmå-

let om loft over grundskatterne kan vi jo tage frem til overvejelse igen.

Forslag nr. XLVI om, at ejere af fritidshuse, der bruger huset i mindre end 6 måneder, kun skal betale halv lejeværdi ved skatteopgørelsen, mener jeg er et logisk og godt forslag, det vil vi gerne være med til at se meget positivt på i udvalget. Dette problem er noget helt specielt. Det må kunne løses nu, og så vidt jeg kan bedømme debatten i dag, så er der også politisk en chance for det. Jeg håber, vi kan gøre det i bred enighed; der er et helt særlig tungt problem omkring disse huse.

Må jeg sige om tofamilieshusene, at rimeligere regler for lejeværdi og standardfradrag er påkrævet; det er et gammelt problem, vi ser det meget gerne løst, og vi håber, det kan lade sig gøre under den kommende udvalgsbehandling.

Lovforslag nr. 74 rejser igen spørgsmålet om at ajourføre standardfradraget og lade det gælde for ejerlejlighederne. Begge disse punkter er også gamle konservative programpunkter. Vi har forgæves her i tinget alene eller sammen med andre søgt at få dem ordnet, når der skulle lovgives om boligerne. Det må nu være en oplagt ting, at disse tanker bliver til virkelighed, enten gennem tilstrækkelig bred enighed nu eller senest ved beskatningen af boliger efter 1977.

Det konservative folkeparti vil i de kommende forhandlinger om ejerboligens stilling efter boligforligets udløb særligt have for øje, at ældre, der ønsker at blive i deres hus, også får mulighed for det. Derfor vil vi igen fremføre de ønsker, som heldigvis også andre her i salen har, om at et konstateret nettooverskud ikke kommer til beskatning, om at standardfradraget ajourføres, om at der sættes loft over grundværdistigningerne, og om at kapitalvindingsskatte-loven ændres, så parcelhusene ikke automatisk — efterhånden de fleste af dem, måske alle — bliver omfattet, efterhånden som grundværdierne vurderes op.

Hele spørgsmålet om beskatningen efter vurderingen i 1977 trænger sig jo snart på. Folketinget bør i tide gennemføre lovændringer, der sikrer parcelhusejere og andre mod urimelige ændringer, når vi får den vurdering.

At vi skulle nedtrappe lejeværdien gennem en tilsvarende regulering af rentefra-

[Schlüter.]

draget, er der vist nu kun få, der kan tro på, efter det sagkyndige udvalgs betænkning om disse spørgsmål. Denne tanke fra boligforliget er da heller ikke blevet underbygget af noget brugeligt, konkret lovforslag. Så meget mere nødvendigt er det nok, at vi i god tid forbereder os til den situation, der foreligger efter næste vurdering. Det konservative folkeparti vil naturligvis tage samfundsmæssige hensyn i udformningen af den politik, der her bliver brug for. Men et væsentligt element for os vil også være, at så mange som muligt skal kunne erhverve en bolig og blive boende i det hjem, de ejer.

Ømann (SF):

Interessen i at fremsætte disse forslag, som vi har set de fleste af før, afspejler jo ganske tydeligt den boligsituation, vi har, nemlig at vi nu har flere ejerboliger, end vi har lejerboliger. Derfor er der vælgertække i disse forslag. Saglig set er der ingen grund til at fremsætte dem. Vi kender dem: det er alle sammen debatforslag, debatoplæg, fordi alle erkender, at de er bundne af det boligforlig, der er indgået. Det er altså alene af akademisk interesse, at vi står og snakker om det her, og det har vi snakket om tusind gange før, men det ville dog være uhøfligt ikke at ofre et par bemærkninger på de enkelte forslag.

Jeg er særlig interesseret i venstres forslag, fordi det anerkender nogle principper, som jeg har været talsmand for herinde igennem mange år. Men den måde, disse principper føres ud i livet på, kan jeg godt forudskikke, er jeg ikke enig med hr. Jens Foged i, og det ved han godt. Det er for det første princippet om afskaffelse af ejendomsskemaet. Ja, det er da et godt princip at have. Endvidere et princip om indkomstførelse af lejeværdi uanset indtægt, altså en afgift. Ja, det er jo også en tanke, der fører vidt frem og har været lige på kanten til et flertal her i folketinget ved flere lejligheder. Så er der endelig et princip, som jeg må prise hr. Jens Foged for, og det er dette, at gælden i boligen er boligen uvedkommende. Jeg vil gerne formulere det lidt om. Den private gæld, man optager for at have en bolig, er skatteopgørelsen uvedkommende. Men se, her er det jo, jeg tørner alvorligt sammen med hr. Jens Foged, for hvad er

det, hr. Jens Foged gør? Hr. Jens Foged sætter lejeværdien ned, men bevarer det, som virkelig er den varme kartoffel i dansk økonomisk politik — også den varme kartoffel i det hele taget — nemlig retten til at fradrage private renter. Sådan er det jo let at forenkle, hvis man vil gøre det på de svages bekostning og favorisere de rige. Det er ikke den forenkling, jeg er mest stemt for, og i og for sig gælder disse bemærkninger begge love, men jeg vil gerne prise den forenklingstendens, der ligger i forslagene. Den kan vi i hvert fald bruge og måske arbejde videre på ved en senere lejlighed og med et andet folketingsflertal.

Så kommer vi til en række af centrumdemokraternes forslag. Om nr. XLVI vedrørende fritidshuse må jeg for det første spørge: hvad er det nu, hr. Erhard Jakobsen vil bruge skatteydernes penge til? Jo, såmænd i en situation med 150.000 arbejdsløse til at lette sommerhusejernes betrængte kår. Ja men er der dog ikke andet, vi skulle foretage os i denne hellige situation? Det må være nok om dette forslag.

Så er der det ganske fornuftige forslag fra centrumdemokraterne (nr. XLVII vedrørende tofamiliehuse), der omhandler en boligforligsfadæse. Jeg skal ikke blande mig i boligforligets partners fadæse, men dog blot forudskikke, at der her ligger et meget stort problem, et problem, som er større end antydnet her i forslaget. Der ligger lejeværdiberegningsproblemet for disse tofamiliehuse, hvor folk for deres død ikke kan forstå, hvorfor de skal sættes højere, end de nabo-parcelhusejere, som har samme boligfaciliteter, bliver sat til. Det samme gælder, som fru Kirsten Jacobsen rigtigt var inde på, hele problematikken omkring de ejendomme, der har blandet privat og erhvervs-mæssig anvendelse. Her ligger et problem. Jeg er ikke sikker på, at vi er enige om dette problems løsning, for det er opstået derved, at man ikke har villet forhøje disse lejeværdiprocenter til en rimelig højde, og når så ligningsmyndighederne får besked på, at i disse blandede affærer skal man sætte lejeværdien til det, som man kunne udleje til til anden side, så opstår der ting, som folk for deres død ikke kan forstå — hvad jeg godt kan forstå de ikke kan — og det giver derfor anledning til en forfærdelig masse tvister og klagesager. Jeg er altså enig i, at der består

[Ømann.]

et problem, men jeg er sikkert ikke enig i, hvordan man løser dette problem.

Det sidste af disse forslag, lovforslag nr. 74 om en forhøjelse af standardfradraget, meget ubeskeden et spring fra 2.000 til 5.000 kr., er det vel simpelt hen lidt optimistisk at fremsætte i denne situation. Det er da meget let at beregne, at når der er 1 million ejerboliger og de skal have et yderligere fradrag på 3.000 kr. hver, får vi et provenutab, der i hvert fald ikke ligger langt fra en milliard kroner. I morgen skal vi drøfte et arbejdsdivertilsbud på 1,3 mia. kr. godt og vel, så der er jo nok, der skal bruges penge til. Derfor tror jeg ikke, dette forslag har de helt store chancer for øjeblikket, men det er der ingen af dem, der har, og vi kunne i og for sig godt være blevet sparet for dem.

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg skal ikke gentage alt, hvad de øvrige ordførere har udtalt om billigelse og misbilligelse af de forskellige forslag. Lad mig begynde med de forslag, der er fremsat af hr. Erhard Jakobsen. Hvad angår tofamiliehuse, skal vi klart over for forligspartierne give tilsagn om, at vi beredvilligt vil være med til at rette det, som vi vel har lavet en smule forkert. Der er i alt fald et problem, og vi er villige til at se på problemet, og kan der blive enighed mellem forligspartierne, er vi villige til at være med til at løse de vel af os skabte problemer. Hvad angår forslaget om lejeværdiberegningen for fritidshuse — også af hr. Erhard Jakobsen — er vi ikke helt enige. Man kan selvfølgelig sige, at der er en forskel på parcelhuse og fritidshuse med hensyn til brugstiden, men der er bl. a. udmærket fra hr. Gudmes side anført betragtninger, som man også må tage med i beregningen. Jeg vil, som der vist også fra anden side er sagt, sige, at fritidshusene — ikke for alle, men for det store flertal — må henregnes til en vis luksus, og det må vel være rimeligt, at vi i den givne økonomiske situation ikke søger at lempe netop på de områder, hvor mennesker — det store flertal i alt fald — udmærket kunne undvære denne luksus, og derfor mener jeg, det er ganske rimeligt, man må betale for hele året, bl. a. også af den grund, i stedet for bare i det tidsrum, man bruger huset.

Med hensyn til forslaget om standardfradragets størrelse er det da helt rigtigt, at det ikke er reguleret i takt med den almindelige stigning, men det blev der jo også argumenteret for i boligforliget, og i boligforliget fik vi så en lavere procentsats til beløbsberegningen. Så kan man diskutere, hvad der er bedst, det ene eller det andet, man kommer bare til om ikke helt det samme resultat, så i alt fald den samme målsætning. Hvis man sætter standardfradraget til 5.000 kr., vil et meget stort antal mennesker overhovedet ikke få noget beløb ved lejeværdiberegningen at tillægge deres indkomst, og så kan man spørge, om det er rimeligt. Jeg mener det ikke ud fra det ønske, vi trods alt også har om lighed mellem ejere og lejere. Sammenfattende kan jeg om de forslag, der er fremsat af hr. Erhard Jakobsen, sige, at det med tofamiliehuse er vi som sagt villige til at se på sammen med forligspartierne, medens vi i hvert fald på nuværende tidspunkt klart må afvise de andre.

De af hr. Jens Foged fremsatte forslag er en slags fremtidsvisioner til udvalget eller et andet forum til i fremtiden at søge at løse problemerne på en bedre måde, end vi har løst dem nu. Det synes jeg da er prisværdigt, jeg synes ikke, man skal dadle medlemmer for, at de sætter sig ned og vil prøve på at finde ud af, hvad vi kan gøre bedre end det, vi har nu. Jeg vil i alt fald ikke være med til at klandre hr. Jens Foged m. fl. for, at de har gjort sig denne umage. Vi er villige til at kigge på det i fremtiden, som det også er sagt, løse problemerne, efter at dette boligforligs tid er udløbet. Så kan det godt være, det er den vej, vi skal gå, men jeg vil da håbe, der kommer flere bidrag, der kan være med til at udvikle vores tankebaner, så der bliver flere muligheder, så vi kan vælge den bedste. På den anden side vil jeg heller ikke undlade at tage hensyn til den målsætning, der ligger i boligforliget, om at lejeværdiberegningen skulle gå ud af hele beskatningssystemet, men det har jo visse forudsætninger, og hvis man ikke kan klare disse forudsætninger, falder det andet selvfølgelig væk. Så må vi nok bibeholde den og finde det bedst mulige. Vi vil som sagt være med til at kigge bl. a. også på disse forslag, og for at det ikke nok en gang skal blive skudt mig i skoene, at nu træder man på boligforliget, vil jeg igen sige: disse

[Arne Bjerregaard.]

forslag angår da i alt fald tiden efter boligforliget, og vi har vel lov til at snakke om, hvad der skal ske efter den tid. Det vil vi som sagt gerne være med til.

Kaj Hansen (DKP):

Nu har boligforliget jo været nævnt nogle gange i denne debat. Det er også sagt, at de forslag, der her behandles, strider imod boligforliget, og kommunisterne, der hverken har lod eller andel i det boligforlig, men har bekæmpet det energisk, skal da ikke modsætte os den vurdering, at disse forslag strider imod boligforliget.

Men det er alligevel med nogen undren, man hører denne debat. Når f. eks. hr. Christophersen siger, at man vil respektere boligforliget, og hr. Gudme siger, man er bundet af en aftale, som skal opfyldes, så må jeg måske have lov til at erindre om den aftale, som blev truffet i boligudvalget den 11. juni 1974, for den aftale indeholder også nogle bestemmelser vedrørende parcelhuse. Jeg har her Folketingstidende 1973-74, 2. samling, tillæg B sp. 884, og dér siger man om beskatning af parcelhuse:

„1. De seks partier er enige om, at der fra 1. januar 1976 skal indledes en afvikling af de eksisterende regler for beskatning af indehavere af ejerboliger.

2. Med henblik herpå foreslår partierne, at der nedsættes et hurtigt arbejdende udvalg, hvis opgave skal være at udarbejde forslag til en gradvis afvikling af lejeværdibegrebet og en gradvis begrænsning af fradragretten for renter og gæld i ejerboliger, således at overskuds- og underskudsbegrebet og dermed ejendomsskemaet bortfalder.“

Der er altså ikke nogen tvivl om, at det her drejer sig om at afvikle også retten til at fradrage renter af gæld. Så siges der videre:

„5. Udvalget skal have afsluttet sit arbejde senest den 31. januar 1975, således at den fornødne lovgivning kan gennemføres med virkning fra 1. januar 1976, og således at såvel forberedelse af lovforslag og behandling af disse kan ske på forsvarlig måde.“

Jeg vil gerne høre, om forligspartierne mener, at de på dette område har opfyldt deres aftale. Det er nok svært at se, efter at vi nu befinder os et godt stykke inde i 1976.

Men hvad er det på den anden side set man har søgt at få opfyldt? Det er jo helt fabelagtigt, at man i dag kommer med disse forslag, når man dels har fået gennemført princippet om omkostningsbestemt leje, der har givet kæmpe huslejeforhøjelser, dels har en boligpolitisk aftale, der siger 40.000 boliger om året — det har vi overhovedet ikke nået, det bliver vel i år 35.000-36.000 boliger — dels har pålagt det almennyttige boligbyggeri en særskat, dels har man sagt, at der skulle være finansielle muligheder for at bygge 8.000 almennyttige boliger, hvad enhver ved der ikke er: det kan kun blive 6.500 i år, hvorefter det gradvis falder, og dels ved man også, at hele det almennyttige boligbyggeri befinder sig i en meget, meget vanskelig situation, og det er de årgange, der har bygget fra 1969 til i dag, der står over for meget store huslejeforhøjelser.

Så er det jo fantastisk at se partier ride en speciel kæphest omkring hele parcelhuse-spørgsmålet uden at gøre noget virkelig energisk forsøg på at få gennemført aftalen om, at rentefradragsreglen skulle afskaffes. Men det var den gulerod, man hængte op her i folketinget og ude i befolkningen, dengang man foreslog de andre ting. Hvis min hukommelse ikke svigter mig, husker jeg tydeligt, at den nuværende minister for skatter og afgifter, hr. Svend Jakobsen, sagde: én ting i dette boligforlig, som vi sætter særdeles stor pris på og tillægger en afgørende værdi, er, at nu har vi fået en aftale, hvorefter forligspartierne har bundet sig til at fjerne disse regler for parcelhuse.

Så må man spørge: hvad er der blevet tilbage af det boligforlig? Der er blevet nedskæringer af det almennyttige boligbyggeri, særskat på det almennyttige boligbyggeri, en kvota på 40.000 lejligheder, man ikke vil opfylde, og en stor huslejeforhøjelse i de privatejede ejendomme. Men hvad med det, som man tillagde den store værdi? Det er der ikke sket et kuk ved, og derfor var det i virkeligheden et bedrag over for befolkningen, da man netop hæftede sig så meget ved denne side af sagen.

Jeg skal ikke gå så meget i enkeltheder med de forslag, der foreligger, men jeg vil gerne sige, det er jo helt fabelagtigt, hvad hr. Jens Foged m. fl. nu foreslår f. eks. med hensyn til fritidshuse. Ikke alene foreslår man nye beskatningsregler, nu skal man

[Kaj Hansen.]

også have smuglet ind i dem, at man kan have en indtægt, der ikke skal beskattes. Der siges, at hvis man har en indtægt, skal den ikke beskattes, for så vidt den ikke overstiger 5 pct. af ejendomsvurderingen, og det vil altså sige, at har nogen et sommerhus til 200.000 kr. og de lejer det ud, kan de have en skattefri indtægt på 10.000 kr. Det må da være en mærkelig social moral, der ligger bagved, når man fremsætter et sådant forslag i dag med 150.000 arbejdsløse og andre tusinder af mennesker, der har måttet sætte levedoden ned på den ene eller den anden facon.

Dette gælder i og for sig også det andet forslag, der drejer sig ikke om fritidshuse, men om parcelhuse. Jeg studsede meget, da jeg læste punkt 3, om at vedligeholdelsesudgifter, kloakudgifter og vandafgifter anses for private udgifter og ikke kan fradrages den skattepligtige indkomst. Der er også nogle bemærkninger til forslaget, og deri står der: eventuelle gældsforpligtelser med renteudgifter vedrører ikke boligen og er fradragsberettigede i forbindelse med indkomsten. Så gik hele gassen jo af ballonen, for så er det jo i virkeligheden en foræring, der her er tale om, og så kommer man overhovedet ikke ind på det, som forligspartierne har bundet sig til, nemlig at afvikle fradragsretten.

Det forslag, der er fremsat af centrum-demokraterne om beregning af lejeværdien i fritidshuse, er der fremført mange argumenter imod, som jeg kan tilslutte mig. Jeg skal derfor nøjes med at sige, at det kan vi selvfølgelig ikke gå ind på; når folk køber et fritidshus, ved de udmærket, at de i hvert fald ikke kan benytte det hele året, og de ved også, hvad omkostningerne er ved det.

Så er der forslaget — også fra centrum-demokraterne — om vedligeholdelsesfradraget, som man ønsker forhøjet fra 2.000 kr. til 5.000 kr., og det skal også gælde ejerlejligheder. Her kunne man bare stille det spørgsmål: hvorfor skal det så ikke gælde alle lejligheder i det hele taget? Hvorfor skal man lave dette skel i befolkningen? Men i samme øjeblik det skal gælde alle lejligheder, kan man jo også se, at fordelene for den enkelte forsvinder op i den blå luft. Derfor kunne man i og for sig lige så godt afskaffe retten til at foretage vedligeholdelsesfra-

drag. Det kan i hvert fald ikke være rigtigt, at man, efter de kæmpe huslejeforhøjelser der er gennemført på den anden boligfront, her vil hæve fradraget fra 2.000 kr. til 5.000 kr. Hvem er det, der i sidste instans kommer til at betale det? Det er jo netop dem, som bor i lejede lejligheder.

Så er der forslaget med hensyn til tofamiliehuse. Jeg vil ikke benægte, at der kan være et problem her, dette boligforlig indeholder mange problemer, så det skulle være mærkeligt, hvis der ikke også var et for tofamiliehuse. Jeg ved ikke, hvor stort det problem er, men vi vil da gerne være med til at se på, om der skulle være noget meget uretfærdigt nedlagt i denne bestemmelse.

Men jeg studsede meget, da ministeren sagde, at det, der kunne være her i forbindelse med tofamiliehuset, var ting, der ikke var forudset i boligforliget. Nu kan jeg altså forstå at ting, der ikke er forudset i boligforliget, kan forligspartierne måske blive enige om at ændre. Så vil jeg gerne spørge ministeren, om det ikke også var sådan, at den omkostningsbestemte leje blev betydelig større end forudset, for hvis denne betingelse kan gælde, når det drejer sig om tofamiliehuse, må den også kunne gælde, når det drejer sig om andre ting. Hvis man vil erkende, at den omkostningsbestemte leje blev meget større end forudset, skulle forligspartierne i og for sig have samme vilje til at se på denne side af sagen. Men det bliver jeg desværre nødt til at tvivle på, i hvert fald indtil jeg har fået en tilkendegivelse af, at man vil behandle ejere og lejere ens i dette land, og det synes jeg ikke denne debat har tydet særlig meget på man vil.

Derfor kan jeg sige, at vi ikke kan gå ind for disse forslag. Vi mener, at der på boligfronten først og fremmest er grund til at rette op på en lang række andre ting, som jeg har været inde på, og det er først og fremmest det, kommunisterne vil bruge deres kræfter til.

Wilhelm (VS):

Inden jeg knytter nogle korte bemærkninger til de fem forslag, der foreligger, vil også jeg sige et par ord om boligforliget, som så mange har omtalt her. Jeg er fuldstændig enig i den vurdering, hr. Kaj Hansen gav af, hvad der holder, og hvad der ikke holder i det boligforlig, dette at alle de gebrækkelig-

[Wilhelm.]

heder, man har fået påtvunget, nok skal komme til at holde, men at de løfter, der var stillet i udsigt, både hvad angår aftrapning af rentefradraget for parcelhusejere og de meget mere konkrete og håndfaste ting, som socialdemokratiet og tidligere SF retfærdiggjorde deres deltagelse i et sådant forlig med: den faste kvota for det almennyttige, den faste kvota for det årlige byggeri, ikke bliver opfyldt, og at der ikke engang er vilje hos socialdemokratiet til at sige, at dette i sig selv er nok til, at forliget er misligholdt af de borgerlige partier.

Derimod kan man altså se det ene udspil efter det andet fra de borgerlige om at gå i en anden retning end det, der i virkeligheden var givet løfte om på de få steder, hvor forliget måske kunne bruges eller i hvert fald blev brugt til at retfærdiggøre et par arbejderpartiers deltagelse — til sidst kun et enkelt, men hen ad vejen et par stykker.

Jeg vil kun i forhold til hr. Kaj Hansen gøre den tilføjelse, at jeg ville være en stor løgner, hvis jeg påstod, at jeg var overrasket over denne udvikling, for vi sagde det faktisk allerede dengang, man begyndte at påberåbe sig, at disse ting kunne retfærdiggøre et sådant boligforlig. Der var ikke hold i dem: der var ingen garanti indbygget for de 40.000, der var ingen garanti indbygget for de 8.000, og der var alt andet end garanti indbygget for, at man gennem dette forlig i hvert fald nogen sinde fik denne aftrapning af rentefordelen for selvejere. Så meget om det.

De konkrete forslag, som jo på mange måder er et slag i luften, vil jeg, som nogle har sagt af høflighedsgrunde, alligevel knytte et par bemærkninger til; selv de gennemfremsatte vil jeg sige et par ord om, da vi ikke blandede os i debatten ved disse forslags første behandling sidste forår.

Der er først de to fra en række medlemmer af partiet venstre, som sidste gang var ét forslag og nu er opdelt i to. Det kan vel i og for sig stadig væk kommenteres under ét, for det er jo det samme princip, der er i disse to forslag, nemlig at man i stedet for lejeværdien som noget, der regnes ud og så at sige reducerer det fradrag, man ellers ville have haft, sætter en afgift, der er proportional med ejendomsværdien. Forslagsstillerne siger i bemærkningerne, at man her gør be-

regningen uafhængig af indkomstbeskatningen. Det er for så vidt rigtigt, men det, man måske kan få nogle godtroende til at tro ved en sådan bemærkning, er, kunne jeg tænke mig, at man også herved fjerner den oplagte asociale ordning, der findes i fradragsreglen, nemlig at det indirekte tilskud til boligforbruget bliver større, jo bedre man er stillet økonomisk, jo højere indtægt man har, og jo større marginalskat man derfor har, hvis man ikke er nulskatteyder. Men det er jo ikke rigtigt at opfatte det sådan, og det synes jeg der er grund til at udpensle lidt mere: hvordan er det egentlig forslagsstillerens ordning virker i den henseende? Den virker sådan, at man i stedet for den gamle lejeværdi — lad os tage to familier med forskellig marginalskat, men i øvrigt samme bolig, samme vurdering osv. — nu får en afgift, der er ens for de to familier, en udgift, der er ens for de to familier, og samtidig får man en større sum at trække fra på sin selvangivelse, idet nemlig lejeværdien, der reducerede skattefradraget, nu falder bort. Det betyder altså, at den skævhed, der i forvejen er i disse skattefradrag på selvangivelsen mellem disse to familier, bliver endnu større efter hr. Jens Fogeds og medforslagsstilleres ideer her. Det gælder både forslag nr. XL og XLI, og det er i sig selv tilstrækkeligt til, at vi ikke vil vide af dem, men vil stemme imod dem, hvis de nogen sinde skulle komme længere.

Forslagsstillerne har stadig væk ikke gjort rede for, hvad dette provenumæssigt ville betyde — nu havde jeg ikke lejlighed til at høre skatteministeren i dag, men går ud fra, at vurderingen er den samme, som den var i foråret, nemlig at skatteministeren vurderer det til at give et provenutab af størrelsesordenen 500 mill. kr. Jeg synes også, det skal slås fast, at der ikke er dækning for disse ting, og det er især i forslag XLI, som det nu hedder, med disse bundgrænser for, af hvilken vurdering afgiften overhovedet skal beregnes, man får det store provenutab. Vi er altså modstandere af disse to forslag.

Så kommer vi til forslag nr. XLVI om lejeværdi for fritidshuse fremsat af centrumdemokraterne. Der er en særegen centrumdemokratisk logik i den argumentation, man fører frem. Hvis huset benyttes i mindre end 6 måneder, skal man af den lejeværdi, der ellers beregnes, kun indtægtsføre 50

[Wilhelm.]

pct. Med 50 pct. af året som afbenyttelse skal man efter den centrum-demokratiske logik også kun beregne 50 pct. af lejeværdien. Jeg vil da ikke bestride, der er en vis logik i det. Men så synes jeg, den forsvinder lige pludselig, for så kunne forslagsstillerne jo være gået videre og have sagt: og som følge heraf og i forlængelse af denne logik må man selvfølgelig også kun fratække 50 pct. af de efter gældende regler fradragsberettigede udgifter, herunder renteudgifterne. Men dér står centrum-demokraternes logik lige pludselig fuldstændig stille, og det er selvfølgelig ikke tilfældigt.

Kun én bemærkning til om dette forslag. Det siges i forslagsstillernes bemærkninger, at det er et led i den række forslag, CD har fremsat, der tager sigte på over en årrække at afskaffe al skat på bolig. Så må vi andre nok sige, at så venter vi et ganske interessant led i den række, nemlig den dag centrum-demokraterne kommer og forlanger, at man fjerner boligomsen. Det har vi ikke set endnu. Vi er modstandere også af det forslag.

Forslag nr. XLVII: reglerne for tofamiliehuse. Jeg vil da ikke bestride, at der sker vanvittige ting, når man tvinger den omkostningsbestemte leje ned over både to- og tre- og mangefamiliehuse — det har vi sagt hele tiden. Der sker selvfølgelig også noget, man på sin vis kan kalde vanvittigt, når man presser dette princip, som vi hele tiden har været modstandere af, ned over tofamiliehuse. Der er dog ikke noget nyt i det, når det drejer sig om tofamiliehuse; der er intet som helst nyt i, at en ejer af et tofamiliehus, der ofrer mere på sin vedligeholdelse, end standardfradraget svarer til, ikke har mulighed for at fradrage denne større udgift på vedligeholdelsen. Det er præcis det samme system, som har været gældende hele tiden, og derfor er der ikke nogen egentlig begrundelse for at tage det op foranlediget af det nye princip, bortset fra at der nu altså er et påtvunget krav om, at der afsættes så og så meget til denne vedligeholdelse. Men ejere, der hele tiden har vedligeholdt deres huse, ejere, der hele tiden har sørget for, at der var penge til opretning, har haft de samme vilkår, som nu gælder i denne henseende, hele tiden. Hvis man vil rette noget i det, synes jeg man skulle rette

ved alle de urimeligheder, der er ved den omkostningsbestemte leje, og det er nu engang ikke VS' hovedpine — vi har været imod den hele tiden — det må være forligspartiernes hovedpine.

I øvrigt er der, som hr. Kaj Hansen også nævnte det, heller ikke nogen som helst forskel på, bortset fra at de stadig væk har standardfradraget, dette, at man ikke kan fradrage de egentlige udgifter ved vedligeholdelse: det gælder samtlige landets lejere, og det er dog immervæk halvdelen af befolkningen, og det gælder for så vidt også andelsboligforeningshavere. Så i den henseende er der altså også lige pludselig et sted, hvor CDs logik brister: dem har man ikke tanke for i dette forslag.

Hvad angår lovforslag nr. 74 om standardfradragets størrelse, hvor vi dels skal have ejerlejlighederne ind, dels skal have udvidet standardfradraget for parcelhuse, synes jeg, man mangler enhver vurdering af, hvad det vil betyde for prisniveauet. Jeg mener, der er gode belæg for at sige, at alle disse fradrag, også standardfradraget og også en forøgelse af standardfradraget, har en solid tilbøjelighed til simpelt hen at blive kapitaliseret i handelspriserne. At der altså, hvis man indførte det, som centrum-demokraterne foreslår, ikke ville ske ret meget andet end, at handelspriserne på ejerlejligheder — og dem skal vi jo snart have hundreder af tusinder flere af, hvis det står til forligspartierne — og handelspriserne på parcelhusene, der også skal have forøget deres standardfradrag efter dette forslag, vil gå klækkeligt i vejret. At det ikke bliver til fordel for dem, der sidder og bliver siddende i deres boliger, som ikke spekulerer, men bare skal have et sted at bo, uanset om det er selvejerboliger, men at det kun kan bidrage til at skrue priserne på disse ejerboliger op, at fordelene som alle de andre fordele på dette område stort set forsvinder i kapitalisering.

Vi mangler også her en vurdering af, hvad det ville koste, hvis man lavede noget, der ligner det, centrum-demokraterne foreslår. Jeg tror nok, at kristeligt folkepartis ordfører gik for vidt, når han, så vidt jeg kunne høre på ham, forudsatte, at alle kunne bruge de 5.000 kr.s fradrag, for jeg har forstået CD sådan, at man opretholder 1 pct.s reglen og siger maksimalt 5.000 kr. Derfor er vores

[Wilhjelm.]

skøn nok mere realistisk, når vi siger, at fradraget i snit på disse boliger nok ville blive øget fra de nuværende knap 2.000 kr. til knap 3.000 kr., og hvis det er rigtigt — og det tror jeg er inden for sådan et ædrueligt gæt — så ville dette forslag betyde en udgift på 450 mill. kr. Det synes jeg forslagsstillerne skulle have taget med. Vi ville være modstandere af det, også selv om det var 450 kr., for vi mener, det er et forkert princip. Det er ikke til fordel for disse boligbrugere, det kapitaliseres, men alligevel kunne det nok have været nyttigt, om forslagsstillerne havde taget med, hvor afsindigt dyrt det ville være at lave denne ordning.

Vi er modstandere af samtlige fem forslag.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Ordføreren for forslagsstillerne til forslag nr. XL m. fl., hr. Jens Foged, har ordet.

Jens Foged (V):

Jeg har slet ikke så få bemærkninger som tak til de forskellige ordførere, til hr. Ove Hansen for anerkendende ord rent personligt, men også til en del af ordførerne for en venlig behandling. Det er mit håb, at nogle af tingene vil komme ind i debatten og få tid til at blive gennemarbejdet i skatteudvalget på en sådan måde, at vi måske kan komme til et resultat om en vis nytænkning inden for den måde, hvorpå enfamilieshuse, eventuelt fritidshuse, skal beskattes.

Vi fire fra venstres folketingsgruppe har tydeligt sagt også i bemærkningerne til lovforslaget, at det ikke er venstres forslag, for venstre har, som partiets politiske ordfører, hr. Christophersen, har gjort opmærksom på, vedstået sig boligforliget. Vi har kun ønsket på et tidligt tidspunkt — for ikke at få bebrejdelser senere hen — at komme med nytænkning på en sådan måde, at der både var nytænkning og forenkling i det, vi kom med, og det er der vitterlig i de to forslag, vi nu har fremsat. Selvangivelsen ville komme til at se helt anderledes enkel ud, hvis ejendomsskemaet blev afskaffet, og problemerne vedrørende fradragsreglerne ville også blive forenkede, ligesom det ville give mulighed for, at fritidshusene bliver væsentlig mere udnyttede, end de bliver i dag. I de sidste dage ser jeg i dagspressen, hvordan man diskute-

rer fritidshusene, og hvordan boligministeren for tiden er inde på, at vi skal til at se på, om der er plads til flere fritidshuse, om ikke vore kyster er ved at være lidt for overbefolkede med hensyn til boliger. Det forslag, vi kommer med her, er af en sådan art, at vi må formode, det vil medføre betydelig mere udleje, end der er i dag, fordi den enkelte borger vil sige: jeg har mulighed for at udleje det og få en indkomst. Jeg indrømmer villigt også over for disse stærke angreb, der har været, at når vi har sat det ind som en skattefri indtægt indtil 5 pct. af ejendomsværdien, så er det for at sammenligne det med den skattefri indtægt, som enhver, der bor i lejlighed, har. Alle, der bor i lejlighed og derved opgiver at eje privat bolig, må udleje uden inventar op til 50 pct. af den boligværdi, som de betaler. Når man nu f. eks. fra kommunistisk side angriber det så hårdt, kunne jeg måske spørge: vil hr. Kaj Hansen da være medvirkende til at fratage dem, der bor i lejligheder, deres ret til skattefri indtægt af det, de lejer ud? Hvis de har en lejlighed, de må betale 14.000 kr. for om året, må en sådan lejlighedsindehaver have 7.000 kr. skattefrit ved udleje af umøbleret lejlighed og endnu mere, op til 66 2/3 pct., hvis der er blot nogle få møbler. Er det helt urimeligt, at vi sidestiller lejere af lejligheder og ejere på dette område? Her er der også en skattefri indtægt, men jeg går så smånd ud fra, at det ærede medlem end ikke har haft kendskab til det, for så ville han nok ikke have taget det så højtideligt op, som han gjorde i den givne situation.

Jeg håber, at det oprindeligt ene forslag ved at blive skilt i to måske kan få en lidt bedre behandling, specielt for sommerhusenes vedkommende, allerede nu. Det er en misforståelse, når nogle siger, at begge forslag er udskudt til 1978, det er de ikke. Jeg håber på, at fritidshusforslaget kan komme ind i billedet, og jeg må gå ud fra, at hvis de partier, der har vedstået sig boligforliget, bliver enige om ændringer i dette boligforlig, kan de gennemføres. Jeg procederer ikke for, at man kan gøre det, hvis man stadig væk er uenig om det, men i ethvert forlig — det har jeg da oplevet ofte i dette folketing — hvor forligsparter er blevet enige om ændringer, foretager man naturligvis sådanne ændringer. Man holder da ikke stupidt fast ved noget, som man erkender

[Jens Foged.]

burde ændres. Derfor håber jeg, forslaget kan gennemføres, netop under hensyn til at vi bør have en væsentlig større udnyttelse af den boligmasse, vi har, både for at flest muligt kan komme ud i rekreative områder også uden selv at bygge, og for at vi kan få større valutaindtægter. Der er da mange fordele ved, at man på den måde får sommerhuse og fritidshuse stærkere ind i billedet. Vi har netop færre huse til udleje, fordi man har haft denne fortvivlede krydsrevision i det forløbne år. Ikke et ondt ord om den i øvrigt, for folk skal opgive indtægter, men det var bedre, om man kunne undgå den. Det er derfor ikke så underligt, at man fra såvel turistforeningerne som Turistrådet og sommerhuskommunerne har fremsendt anbefalinger af forslagene til skatte- og afgiftsudvalget, endda inden de er kommet til første behandling, og jeg formoder, ministeren også har modtaget henvendelser fra disse organisationer om dog at tage noget højtideligt på dette allerede nu. Jeg har derfor det ønske, at vi kan få en seriøs behandling af dette forslag, eventuelt få det ud for sig selv.

Når ministeren taler om provenutab det ene eller det andet sted, vil jeg gerne sige til ministeren: det er mere det princip, vi har indbygget, vi vil have debatteret, end det er provenuet. Vi er villige til at forhandle med ministeren om procenterne både her og dér, blot vi kan komme til rette om, at vi skal have ændret princippet, så det bliver en forenkling. Vi har ikke tilsigtet noget som helst tab af provenu; det være sagt aldeles klart.

Hr. Ove Hansen var ikke helt tilfreds med forslaget om 5 pct. af ejendomsværdien i indkomst; jeg har allerede svaret, at det er noget, vi mener er analogt med, at man må leje ud i lejligheder, uden at det skal indkomstbeskattes.

Fru Kirsten Jacobsen nævnte et eksempel, hvor det viste sig, at for et hus bygget før 1969 skulle der ydes 850 kr. efter de nugældende regler og efter vort forslag 1.200 kr., altså en forskel på 350 kr. i disfavør. Der kan nok være enkelte steder, hvor der er en ringe margin — det er dog kun 350 kr. på årsbasis — og så har vedkommende ret til at udleje skattefrit indtil 5 pct. af ejendomsværdien. Jeg tror, at vedkommende, der så denne lille forskel, ville sige: ja men til gengæld bliver mit sommerhus nu udlejet

3, 4 eller 5 uger, sådan at jeg vitterlig kan få udnyttet den boligmasse, jeg har. Det vil for øvrigt være sådan efter vore forslag — og det gælder begge forslagene — at såfremt der opstår vanskelige økonomiske problemer for et hjem, det være sig i enfamilieshuse eller vedrørende deres sommerhus, vil de ifølge vore forslag bedre kunne flytte hen i et hjørne af enfamilieshuset eller udleje sommerhuset og overvinde vanskelige økonomiske tilstande og derved beholde de værdier, de så inderlig har ønsket — det er derfor de sidder der; altså er vort forslag også psykologisk rigtigt. De folk, der kommer i vanskeligheder, det kan være på grund af arbejdsløshed, og det kan være mange andre ting, der bevirker, at de ikke har samme indtægt som tidligere, vil efter vort forslag være væsentlig bedre stillet end med det, vi har i dag.

Nu behøver jeg ikke at føre et særligt svar ud over det, jeg har sagt her; dog vil jeg gerne som slutbemærkning sige vedrørende renteudgifter — og det gælder alle, der har været inde på det problem — at for egen regning vil jeg gerne stærkt præcisere, at i hver eneste kulegravning fra embedsmænds side er man kommet til den konklusion, at renteudgifter for private og for virksomheder ikke lader sig adskille, uden at der derved vil ske en hel masse overflytninger, som er aldeles urimelige. I samfulde de 29 år, jeg har siddet i dette folketing, har man diskuteret private og erhvervsmæssige renteudgifter. Ingen, heller ikke embedsmændene, er kommet til den konklusion, at man bør ændre på dette forhold. Alle har sagt, at det er administrativt umuligt at få det gjort på en retfærdig måde. Privat mener jeg, at det særlig vil ramme de lønmodtagere, som ikke kan gøre brug af afskrivningsregler el. lign., og særlig vil ramme de mindrebedlede, så når jeg har været medvirkende til, at renteudgifterne ikke drages med i denne sag, er det med fuldt overlæg.

Jeg håber som sagt, at forslaget vil få en velvillig behandling i skatteudvalget, så vi kan komme lidt længere frem, end vi er den dag i dag.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Ordføreren for forslagsstillerne til forslag nr. XLVI m. fl., hr. Erhard Jakobsen, har ordet.

Erhard Jakobsen (CD):

Jeg vil på linje med hr. Jens Foged begynde med at sige tak, fordi der dog i forslagene var noget, som man mener man kan føre ud i livet; det er vi yderst tilfredse med, og jeg sætter min lid til, at hr. Jes Schmidt og fru Kirsten Jacobsen er i stand til at få noget positivt ud af forhandlingerne i skatteudvalget, få et resultat, som ejerne af tofamiliehuse kan være tjent med.

Så vil jeg også gerne sige tak til hr. Wilhjelm, fordi han på behørig måde belærte visse talere om, hvad der står i forslagene; det kunne jo være meget gavnligt, inden de tog ordet til dem. Det drejer sig selvfølgelig ikke om at hæve standardfradraget for alle fra 2.000 kr. til 5.000 kr. Det drejer sig om at udvide reglen, så det maksimum, der står der, er 5.000 kr. i stedet for 2.000 kr. Ellers ville det jo være et helt andet forslag, og det var der jo ingen grund til at diskutere.

Må jeg så generelt svare på spørgsmålet: hvorfor gør centrum-demokraterne det her? Det er der absolut god grund til. Der er særdeles god grund til at holde disse spørgsmål varme, for det fremgik også af denne debat, at der eksisterer de samme misforståelser i denne sal og i befolkningen, som der har gjort hele tiden, en fornemmelse af, at parcelhusejerne er de rige, en fornemmelse af, at fritidshuse er for de rige, er luksus — jeg skal komme ind på det senere — men begge dele er hamrende forkert. Men den opfattelse eksisterer, og den vil lige så stille komme til at præge kommende forlig og kommende aftaler, hvis ikke der hele tiden bliver gjort opmærksom på, at det ligger helt anderledes.

Som sagt i bemærkningerne er disse forslag et led i en hel række af forslag, vi har fremsat. Jeg skal minde om, vi har foreslået helt at afskaffe ejendomsskatter, ikke på én gang, men over 15 år. Vi har foreslået specielt at afskaffe skatten på landbrugets produktionsjord allerede over 5 år, fordi vi finder den særlig urimelig. Dernæst har vi foreslået, at man skulle stryge skat på overskud, og dér husker jeg tydeligt med forfærdelse fra debatten her i tinget, at det var øjensynligt, at mange troede, overskud var noget, som specielt de rige fik, hvor enhver, der kender det mindste til sagen, ved, at overskud er noget, de mennesker får, som ikke har råd til at stifte lån, fordi de ikke

kan betale renter og afdrag. Jeg håber, at dette forslag vil blive taget frem og behandlet om og om igen.

Så foreslår vi nu at hæve standardfradraget, vi foreslår dette med fritidshuse, og vi har det med tofamiliehuse med. Må jeg så for at fuldkommengøre fremstillingen nævne, at vi derudover inden 1. februar, hvor fristen jo ligger, agter, da vort oprindelige forslag til folketingsbeslutning om ejendomsskatterne led en krank skæbne, at fremsætte lovforslag om, at der fra 1. januar eller 1. april 1977 sættes stop for kommunernes grundskyld, ikke for promillen, men simpelt hen for det beløb, der udskrives. Det gør vi bl. a. med den baggrund, at vi venter på et eller andet tidspunkt et flertal for et forslag, som flere har fremsat, om at nedsætte amternes grundskyldpromille. Det anser vi for ganske omsonst at gøre, hvis man ikke samtidig begrænser kommunernes ret til at udskrive, for ellers vil kommunerne øjeblikkelig forhøje med de 5 promille, som amterne nedsætter med, og så er parcelhusejerne og de øvrige jo lige vidt. Det forslag vil vi altså fremsætte, og jeg skal yderligere nævne, hvad vi har publiceret nogle gange, at vi agter også inden fristens udløb og måske allerede i den kommende uge at foreslå, at man nu tager fat på at behandle det, som hr. Wilhjelm så meget diskuterede og også hr. Kaj Hansen var inde på, nemlig dette med retten til at trække fra. Vi håber, at parcelhusejere vil forstå, at vi får aldrig spørgsmålet om lejeværdi af egen bolig løst i dette ting, hvis ikke man tager fat på at stoppe for en ubegrænset rentefradragsret. Vort forslag sigter ikke mod parcelhuse alene, det sigter mod al privat gæld, og vort forslag lyder på, at man fra 1. januar 1978 ikke mere ved nyoptagne lån kan fratække mere end 35.000 kr. Man kan diskutere, om det skal være 35.000 eller 40.000 eller 30.000 kr., det er slet ikke vigtigt. Det afgørende er, at man nu skaber en rolig atmosfære omkring diskussionen for at afvikle over en årrække eventuelt. Men det kan man kun, hvis ikke man bliver ved år efter år at lægge nye forpligtelser til, hvor folk i god tro og med loven i hånden har skaffet sig en ret til at trække 100.000 kr. eller 150.000 kr. fra. Hvis ikke vi på et eller andet tidspunkt stopper det, afskærer vi os selv fra nogen sinde at få en fornuftig dis-

[Erhard Jakobsen.]

kussion om, hvordan vi over en årrække kunne få nedsat det ganske betydeligt. Vi stiler ikke imod, det skal være nul; vi forestiller os, at man ad åre kunne komme ned på noget med 10.000 kr. eller 15.000 kr. Vi tror nemlig — uden at jeg får tid til at rede-gøre for det nærmere — at så forsvinder forskellen i den stilling, erhversdrivende og andre i dag har.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg vil lige gøre opmærksom på, at debatten drejer sig om de forslag, vi har til behandling, og ikke om de forslag, centrumdemokraterne eventuelt vil komme med.

Erhard Jakobsen (CD):

Jeg diskuterer naturligvis ikke med formanden, jeg fremfører bare såvel over for formanden som over for tingets medlemmer, at i bemærkningerne til et af forslagene er det udtrykkelig fremhævet, at dette forslag er et led i en række af forslag, og det var disse bemærkninger, jeg nærmere uddybede. Det troede jeg lå inden for det tilladte, men jeg skal selvfølgelig straks ophøre med at gå i dybden med det, så meget mere som jeg er færdig med det.

Med hensyn til den argumentation, der er ført frem, skal jeg anføre, at jeg ikke med hensyn til fritidshusene kan godkende, at der allerede ved vurderingen er taget hensyn, fordi det indgår i prisen. Ja men det gælder jo kun for de senest solgte, det gælder ikke for en mand, der for 15 år siden købte et hus til 7.000 kr., som i dag er vurderet til 120.000 kr. Den vurdering har intet at gøre med, at manden i sin tid betalte 7.000 kr. for sit hus, og deri indgik det. Det indgår ikke i det. Han har ingen fordel af, at vurderingen er 120.000 kr. i stedet for 130.000 kr., han er kommet ud i noget, som han slet ikke kan stå model til. Derfor mener vi, at vores logik er rigtig nok; logikken er, at lejeværdien må være udtryk for, at man bruger huset et helt år; den værdi, det har for manden, er, at han kan bruge det et helt år; kan han kun bruge det et halvt år, skal han ikke betale fuldt ud.

Men all right, det, vi håber at få ud af det om ikke andet, er så i hvert fald noget i retning af det, hr. Jens Foged har været inde på, nemlig at man får lettet for dem, der vil

leje ud — kan vi ikke få andet ud af det, så prøv med det — at de, der lejer ud, i hvert fald ikke som grundlag for deres beregning skal have et helt års lejeværdi, men kun det halve. Naturligvis — siger jeg til fru Kirsten Jacobsen — har vi ikke drømt om, at det er en erklæring om, hvorvidt man har gjort det eller ej, det er simpelt hen kommunens bestemmelser: hvis man ikke må, har man ikke gjort det, hvis man derimod må, skal man naturligvis, uanset om man gør det eller ej, betale fuldt ud. Sådan skal det naturligvis forstås; vi har ikke ønsket dette tilfældige med en erklæring.

Generelt vil jeg vende mig skarpt mod en argumentation, der lyder på, at fritidshuse er noget, som velhavere har lidt ekstra; den skyldes, at man intet kender til sagen. Det er ganske typisk i de store byer, at folk nøjes med en forholdsvis beskednen bolig og så skaffer sig en bil og et sommerhus for at have det rart i weekenderne og i sommerferien osv. ude i deres sommerhus. Det er ud fra det synspunkt, man skal se det; det er mange af de dårligst stillede her i landet, der opnår nogle af parcelhusejernes fordele ved at have et fritidshus; det er dér, den store gevinst ligger, og det er dér, vi mener hensynet skal tages.

Med hensyn til standardfradraget skal jeg lige ud over den begrundelse, der er givet, tilføje den begrundelse, vi fremførte, da vi tidligere fremsatte forslaget, nemlig at ved bestemmelsen med de 2 pct., der er ændret senere, blev der begået en stor uret på baggrund af 15. almindelige vurderings jo helt enorme forskelligheder. Dette kombineret med 200.000 kr. og 2.000 kr.s reglen, altså maksimalt 1 pct. af 200.000 kr., gør selvfølgelig, at de steder i landet, hvor der, som ministeren talte om det, er det store antal, der ligger under 200.000 kr., skete der praktisk taget ingen forandring. Men det betyder jo ikke, at de, der bor i de huse, fortrinsvis er de fattigste; nej, det betyder bare, at de bor i egne af landet, hvor man ikke behøver at betale så meget for at få et hus.

I kommuner omkring Århus og Odense og naturligvis i Odense og Århus og omkring København er det meget almindeligt, at en ganske almindelig faglært arbejder, taxa-chauffør osv. som bolig har et parcelhus, der i dag er vurderet til 450.000 kr. De har ingen fordel forholdsvis af standardfradraget,

[Erhard Jakobsen.]

fordi det svarer til en vurdering på 200.000 kr. Det er dem, vi vil have med; det er dem, vi vil fritage for noget af den ekstrabyrde, der blev lagt på dem. Vi ved da godt, at boligforliget består, og det er ikke for at drille boligforligsparterne, men det skulle vel ikke være umuligt at appellere til dem og sige: kan I dog ikke se, det bliver mere og mere urimeligt? Nu skal denne uret stige med 15 pct. og så med 25 pct. og så med 35 pct. — jeg må straks sige, at vi vil støtte fremskridtspartiets forslag om i hvert fald ikke at lave ny vurdering og så få det hævet endnu en gang i 1977 — men altså indtil da bliver det ved med at stige og stige, og det stiger uforholdsmæssigt. Dér vil jeg sige til ministerens spørgsmål, om vi da ikke mener, at de skattelettelser, som er aftalt mellem partierne, sigter mod noget andet, at jeg ved ikke, hvad de sigter mod. Skattelettelser er for mig skattelettelser, og det ville vel ikke være en helt urimelig køreplan, om man sagde: de skattelettelser, der skal gennemføres, skal gennemføres på en sådan måde, at vi først rydder de urimeligheder af vejen, som der er tale om.

Hvordan er disse urimeligheder? Dér vil jeg tage udgangspunkt i de provenutal, som ministeren og hr. Ove Hansen har været inde på, disse provenutal fortæller os, hvor meget vi i dag fortrinsvis tager fra nogen, der rammes uheldigt; altså de parcelhusejere, der bor i de særlig højt vurderede huse, betaler de beløb ekstra, og det vil vi gerne være med til at afskaffe først. På samme måde med ejendomsbeskatningen i det hele taget: de mennesker, der bor i ejendomme, der er vurderet højt, fordi det tilfældigvis er det område af landet, hvor de har slået sig ned, betaler til alle de andre; det vil vi gerne have væk først. Jeg ved godt, man vil sige, det ikke er indkomstskat. Jo, det bestemt det er; det skal tages ud af indkomsten, og det har akkuret samme virkning på folks pressen på for at få mere i løn, som indkomstskatten har. Vi mener, det ville være helt rimeligt, om man som indledning til at få skatterne ned kastede sig over den række områder, hvor der sker en helt urimelig forskelsbehandling.

Vi bliver naturligvis ved med at fremsætte disse forslag, fordi vi kan se, at for

hver gang de kommer, så sættes der gang i noget, så finder man alligevel frem til noget, der er grund til at ændre, og navnlig fordi vi holder parcelhusejerne vågne, ikke som eventuelle stemmer for dette eller for andre partier, nej, men fordi parcelhusejerne skal vide, at de svæver i konstant fare for år efter år at få højere og højere kommunale skatter, så længe den nuværende ordning består. Det er den ene ting.

Den anden ting er, at det rammer forskellige parcelhusejere i forskellige dele af landet helt urimeligt forskelligt, ikke i forhold til deres indkomst og betalingsmuligheder, men i forhold til, hvor de nu engang har slået sig ned. Der er god grund til at blive ved med at fremhæve det om og om igen, sådan at kommende lovgivning bliver præget af, at man har forstået det, for diskussionen i dette ting har gang på gang vist, at herinde har man ikke forstået det endnu. Derfor agter vi at blive ved, idet vi selvfølgelig i udvalget vil tage imod hver eneste lille forbedring, der er forslag om. Det er da klart, at vi vil arbejde interesseret med på hr. Jens Fogeds forslag, ligesom vi vil arbejde med på de ting, som fru Kirsten Jacobsen talte om. Det gælder ikke om at nå en bestemt ting til en bestemt tid, men om at få nogle misforståelser ud af verden og derefter nærme sig det mål, der er stillet op, mest muligt inden for en rimelig tid.

Ministerens for skatter og afgifter (Svend Jakobsen):

Jeg skal kun gøre få bemærkninger, det er jo ikke mine forslag.

Jeg vil godt kvittere for de bemærkninger, hr. Jens Foged gjorde om provenuet og om indstillingen til at drøfte procenter under det arbejde, der forestår.

Jeg skal ikke tjene hr. Kaj Hansen i at gå ind i den mere generelle boligpolitiske debat, som han lagde op til. Jeg skal bare gøre en enkelt bemærkning eller måske to.

Den ene er, at der jo også i aftalen lå et alternativ: hvad der skulle ske, hvis man ikke pr. 1. januar 1976 kunne påbegynde den aftrapning, hr. Kaj Hansen var inde på, og disse bestemmelser er sat i værk, nemlig den procentuelle forhøjelse af grundlaget for lejeværdiberegningen.

Jeg skal derudover tilføje, at vi fortsat arbejder med de problemer, der knytter sig

[Ministeren for skatter og afgifter.]

til aftalens mere principielle indhold, og som også fik tilslutning fra hr. Christophersen. Det var bemærkningerne til hr. Kaj Hansen.

Så skal jeg til fru Kirsten Jacobsen sige, at jeg kan være helt enig med hende i, at lejeværdien i enfamilieshuse ikke er udtryk for udlejningsværdien. Det, jeg er mere spændt på, er, hvilken konsekvens fru Kirsten Jacobsen vil drage af denne erkendelse, som kom til udtryk heroppefra.

Så skal jeg sige — og det gælder både hr. Jens Foged og hr. Kaj Hansen — at det er klart, at i den udstrækning, parterne i et forlig bliver enige om ændringer, kan ændringer gennemføres, og det er vel nødvendigt at sige til hr. Kaj Hansen, at den første ændring, der blev foretaget i enighed mellem partierne, var en ændring, der vedrørte de huslejstigninger, der blev opkrævet i forsommeren 1975.

Så skal jeg til hr. Christophersen sige, at det er vel ikke nødvendigt at erindre om, at partierne bag boligforliget var enige om, at boligforliget og den deri indeholdte balance ikke kunne påberåbes over for generelle ændringer i skattelovgivningen. Når jeg tror, det er overflødigt at nævne det, er det, fordi det var hr. Christophersen, der sikrede sig denne tilslutning. Det er jo også dette venstresynspunkt, der klart kom til udtryk, da den daværende finansminister, hr. Anders Andersen, i 1974 fremsatte forslag om, at de første 4.000 kr. renteudgift ikke skulle være fradragsberettiget. Der var ikke nogen, der gjorde indsigelse derimod og påkaldte boligforliget, og det var der heller ingen der kunne, fordi der var denne aftale partierne imellem om, at man ikke kunne påberåbe sig det over for generelle ændringer i skattelovgivningen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagenes overgang til anden (for forslagene til folketingsbeslutnings vedkommende sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg foreslår, at forslagene henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:
Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om oprettelse af en landsskatteret og om tilsynet med skatteligningen m.v.
(Lovforslag nr. 127. Fremsat 16/12 75).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Camre (S):

Man må erkende, at de ventetider, som borgerne står over for ved klager til landsskatteretten, er ganske uacceptabelt lange. Jeg tror, det har rystet mange af de af tingets medlemmer, der har haft fornøjelsen at sidde i landsskatteretten, at folk har måttet vente så længe på at få en afgørelse af de klager, som de indbringer; hyppigt er det jo forhold, som berører folks økonomi overordentlig meget, og det er uacceptabelt, at folk skal se sig stillet i en situation, hvor de har alvorlige økonomiske problemer i en periode. Klagen får jo ikke nogen opsættende virkning på en eventuel forhøjelse af en beskatning.

Det er derfor med glæde, vi i mit parti har noteret os fremsættelsen af dette lovforslag, der omhandler en ændring af loven om landsskatteretten.

De fleste af de ting, som er indeholdt i det, er af en ret teknisk karakter. Det er spørgsmålet om afstemningsreglerne, hvor man i mindre komplicerede sager nedsætter antallet af deltagere i afstemningerne. Det er spørgsmålet om fristerne, forlængelse af fristerne i visse tilfælde, og om retten til at omgøre eller genoptage allerede afgjorte sager. Det er ting, som for så vidt næppe skal diskuteres i detaljer her i salen i dag.

Men jeg vil gerne udtrykke vores tilfredshed med dette lovforslag, ligesom vi gerne vil udtrykke vores tilfredshed med de ændringer, der allerede i 1975 blev gennemført for at sikre, at man i en lavere instans end landsskatteretten afgør så mange sager som overhovedet muligt.

Vi kan tilsige vores støtte til en hurtig udvalgsbehandling af det fremsatte lovforslag.

Jens Foged (V):

Fra venstres side har vi sympati for, at man forenkler landsskatterettens arbejde, gerne på en sådan måde, at det store antal